ga érkezett haza. Addig nem is hallgatott el, amíg Erika be nem kukucskált hozzá, rá nem mosolygott.

Sanyi gyakran megzavarta őt a tanulásban. Ha gyorsan kellett átvenni a leckét, mindig keresett magának egy csendes zugot a lakásban vagy az udvaron, mégis megnyugtató volt hallani bátyja hangját, azokat a szavakat, amelyeket évek hosszú során ők tanítottak meg neki... Még mostanában is el-elábrándozik azon, hogy ha egyszer hazajön, Sanyi nyit ajtót, szia!, kiáltja, és a kezében levő labdába akkorát rúg, hogy az csörömpölve töri át magát az ablaküvegen, röpül az udvarra, a tengernyi virág közé. A nagymama majd veszekszik velük, hogy letiporják legszebb virágait, de ők csak rúgják egymásnak a labdát.

— Mindjárt kész az ebéd — hallotta édesanyja hangját.

— Addig még hozok vizet — mondta Erika.

Az udvaron levő kutat most már szerette, mert édesapja húzós szivattyút szerelt rá, gyerekjáték vele teletölteni a vödröt. Csak az a baj, hogy hidegben befagy, és akkor újra bajlódhat a kézitekerővel.

Letette a vödröket, mert észrevette, hogy a hátsó udvarban az egyik farakás tetejéről legurult néhány rönk. A családban ő a felelős is. Tavaly édesapja kölcsönzött egy fűrészgépet, s mert nem akadt férfi segítője, őt „szerződtette". Neki kellett a keze alá adni a rönköket. Nem volt könnyű munka, de elfelejtett minden fáradtságot, amikor édesapja így dicsérte a mama előtt: „A lányod dupla kakaót érdemel vacsorára. Két fiú veszett el benne, ügyes a munkában. Ha így folytatja, még az uszályra is velem jön."

Édesapja már a nyáron beváltotta ígéretét, magával vitte a Dunára, amelyen uszálykormányosként hajózik. Egy hétig szállította vele a köveket. Apa azt mondta, pihenjen, napozzon a fedélzeten, hiszen úgysem mehet nyaralni. Ő azonban segített a főzésnél, mosogatott is. Ha megálltak valahol, elment ivóvízért, bevásárolt...

Mire visszatért a konyhába, édesanyja már kiszedte az ételt. Gyorsan kanalazta a levest, hogy mielőtt elmegy, jusson idő a mosogatásra, a ruhák kiteregetésére, hiszen a mama amíg főzött, ki is mosott. Elszorult a szíve, mert úgy látta, hogy édesanyja az utóbbi időben vékonyabb lett, fáradt a tekintete. Nem csoda, egész nap, és néha egész éjszaka talpon van. Ő emelgeti, viszi ki a levegőre vagy hozza be a tizenöt esztendős Sanyit. Talán akkor pihen meg egy kicsit, ha a háztájiba megy dolgozni, de akkor meg Erikának kell a fiúra vigyázni. Talán az is bántja, hogy körülöttük már szinte mindenki új házba költözött. S ők még mindig a nádfedeles kis épületben laknak. De hát nekik csak egyedül apa keres. Sokszor túlórázik, de egy nagybeteg gyerek mellett nehéz félretenni pénzt. Jövőre neki is meg kell jelölni, hogy hol akarja folytatni az életét. Ismerősei azt javasolják, tanuljon tovább. De ő megfogadta, hogy olyan pályát választ, ahonnan minél hamarabb pénzt vihet haza. Hátha apával ketten össze tudnak hozni annyi forintot, hogy felépítsenek egy új házat, ahol Sanyinak is jut külön szoba...

Az utcán még merészebben szárnyaltak gondolatai. Elképzelte, ha jól keres, egy hétre kibéreli apával az uszályt, felültetik rá anyut és Sanyit is, és elhajóznak a tengerig.

Az iskola folyosóján megtorpant. A tanteremből, ahol a Makk Marcsi őrs tagjai találkoztak, az őrsvezető, Tamás Andrea hangja hallatszott ki.

— A doktor bácsi mondta, hogy csak az anyai szeretet képes arra, amit Jäger néni csinál. Én azt tenném hozzá: és a testvéri szeretet. Mert Erikának is kijut a gondokból. Mi csupán azt látjuk, hogy nagyon jó tanuló, talán összesen négy négyese van ebben a félévben is, de neki az otthoni körülményei miatt a lecke elkészítése háromszor annyi erőfeszítésébe kerül, mint nekünk. Én elfogult vagyok vele, mert a legjobb barátnőm. Millió baja lehet, de soha nem érezteti, ha játszik velem. Ő az első, aki felfedezi, ha rossz a kedvem. Alig van szabad ideje, de mikor megbeszéltük, hogy műsoros előadást tartunk, a táborozáshoz gyűjtünk pénzt, a legpontosabb volt a próbákon, pedig nem is jöhetett nyaralni. A papírgyűjtést valójában most kezdjük, de már összegyűjtött velem legalább negyven kilót. Azért ajánlom őrsi krónikásnak, mert részt vett az Úttörőzsebkönyv pályázatán, ahol egy kicsit rólunk, a csapatról, az őrsről, Ásványráróról is írt...

Erika a tanterembe lépve csak azt látta, hogy magasba emelkednek a kezek. A gyerekek egyhangúlag szavaznak neki bizalmat...

Faragó György

Fotó: Szalay Béla

Kultúra + tudo

A Semmelweis utcai palota

Népek művészete az ajándékboltban

Ha valaki tízéves lesz, hagyományosan tortával köszöntik, amelyet tíz szál gyertya díszít. Hogyan ünnepli magát egy olyan intézmény, amelyet ezrek és ezrek kerestek föl az eltelt évtized alatt? A Szovjet Kultúra és Tudomány Háza, a budapesti Kossuth Lajos utca és Semmelweis utca sarkán álló pazar palotában november kilencedikén érkezik e kerek évfordulóhoz.

Tízen innen, tízen túl

Ünnepelni nem magában szeret az ember. A kultúra háza élni is csak akkor tud igazán, ha látogatói vannak! Hagyomány, hogy január első napjaiban fenyőünnepi műsorral kedveskednek a gyerekeknek. Évek óta úttörő nagygyűléssel emlékeznek meg a Győzelem Napjáról.

Saját születésnapi ünnepségére is vendégeket hív a Szovjet Kultúra és Tudomány Háza, tudjuk meg munkatársától, Anatolij Szomovtól. „Mi is tízévesek vagyunk!" — ez lesz az egyik tervezett esemény címe. Joggal érthetik magukra is, akik majd részt vesznek rajta. A ház együtt akarja megülni az ünnepet valamennyi budapesti kortársával: meginvitál minden fővárosi gyereket, aki 1973. november kilencedikén pillantotta meg a napvilágot, és vendégül látja őket egy igazi születésnapi zsúron.

— Hét olyan úttörőcsapat van Budapesten — mondja a magyarul kitűnően beszélő Anatolij Szomov —, amely nevezetes szovjet személyiség, szovjet hős nevét viseli. Az ő képviselőiket szintén elvárjuk a november kilencediki úttörőnapra. Azt szeretnénk, ha bemutatkoznának nekünk, és egymásnak. Megismerkednének a szovjet iskola tanulóival, a szüleikkel itt tartózkodó szovjet gyerekekkel is. Jó lenne, ha ez a baráti találkozó, amelynek méltó környezete lesz a csapatok névadóiról készített kis kiállítás, hosszan tartó kapcsolatot alapozna meg.

Az utolsó mondatával Anatolij máris belekezdett a legfrissebb és ezért most talán a legkedvesebb ötlet

mány + barátság

A Melódia könyvesboltban mindig nagy a forgalom

A tánc és a játék sok öröm forrása

ecsetelésébe. Ebbe kapcsolódik be Bürger Miklós, a Budapesti Úttörőelnökség munkatársa. Mert a Szovjet Kultúra és Tudomány Háza természetesen nem egymaga szervezi úttörőprogramjait: társakat keres és talál ehhez. Az úttörőelnökségen kívül még jó néhány intézmény kiveszi részét a most alakuló nemzetközi barátsági klub létrehozásából.

„Tábortűz"

— „Tábortűz" lesz a klub neve. Szeretnénk, ha a gyerekek magukhoz közelállónak éreznék. Arra is emlékeztet a név, hogy a klubnak nem kell a Ház falai közé zárva maradnia. A barátságnak ez a jelképes tábortüze is föllobbanhat mindenfelé. Sok-sok javaslatra van szüksége a klub társadalmi vezetőségének már most, hogy olyan tervet készíthessen, amely a gyerekek kívánságait teljesíti.

— Úgy képzeljük — magyarázza Bürger Miklós —, hogy havonta két-három úttörőnapot tartanánk. Már az eddigi tapasztalatok alapján biztos sikerre számíthat majd a Szovjetunióban járt gyerekek számára meghirdetendő rajz- és fotópályázat. Olyan vetítéseket lehetne tartani, amelyek egy-egy köztársasággal, vidékkel vagy a szovjet pionírok életével ismertethetnék meg nézőiket. Azt hiszem, sok tanulnivaló van e nagy múltú úttörőszövetség hagyományai, szokásai közt. Ugyanezért fórumokat is tarthatnánk: jó néhány gyerek a szüleivel éveket töltött a Szovjetunióban. Senki felnőtt nem tudhatná náluk jobban elmesélni a magyar úttörőknek, hogyan élnek ottani társaik. A hazánkban időről időre megforduló szovjet művészek, művészeti csoportok is rendszeresen tarthatnának gyerekeknek szóló műsorokat.

A Tábortűz klub ajtaja természetesen nyitva áll minden érdeklődő előtt. Ahhoz azonban, hogy folyamatosan és jól tudjon működni, ha igazolványos tagságra nem is, egy rendszeresen részt vevő magra szükség van.

— Ebben számítunk a tizedik évfordulóra hivatalos csapatok úttörőire, és velük együtt azokra is, akik már most visszatérő látogatói a Szovjet Kultúra és Tudomány Háza rendezvényeinek.

Űrhajók és lézerek

Tavaly a Szovjetunió megalakulásának hatvanadik évfordulója sugallta egy vetélkedősorozat meghirdetését. Olyan nagy volt a sikere, hogy az idén magától értetődően következik a folytatás: „A szovjet tudomány és technika vívmányai" című játékra október elejéig jelentkezhettek a budapestiek. Az első forduló témája az űrhajózás. Lesz filmvetítés Jurij Gagarinról, aki 1961-ben az emberiség első követeként röppent a kozmoszba. Magyar követőjével, Farkas Bertalannal személyesen találkozhatnak a versenyzők.

— Nem az a célunk, hogy a lexikonok böngészésére szorítsuk a vetélkedő résztvevőit. Aki a meghirdetett előadásokra, vetítésekre, találkozókra eljön, azok alapján már hibátlanul tudja kitölteni a feladatlapokat.

A második forduló témája a lézertechnika. November huszonnegyedike és december tizenhatodika között lézerkiállítás lesz a Szovjet Kultúra és Tudomány Házában, amelynek egyik napján szakértők és filmek igazítják el az úttörőket e látványos jelenség tudományában.

A legjobb tíz csoport most is „élő" döntőn fogja összemérni az erejét tavasszal. Azok előtt sem zárultak be a kapuk, akik most nem jutnak be ebbe a döntőbe. Készül már a következő tanévre szóló vetélkedősorozat terve! Hogy mi a témája? Nem nehéz kitalálni: 1985 májusában lesz a fasizmus fölött aratott győzelem negyvenedik évfordulója.

N. T.

66 év telt el 1917 októbere óta. Alig egy emberöltő. Viszont nem akármilyen emberöltő! Bátran állíthatjuk, hogy ehhez még csak megközelítően hasonló sem volt eddig az emberi történelemben.

Hogy honnan indult, és hová jutott ez alatt a 66 év alatt a tőke béklyóitól szabadult ember, hogy mennyit változott körülötte a társadalom, és benne ő maga, arról könyvtárakat lehetne teleírni. Mi most ennél jóval egyszerűbb módszert javasolunk az elképesztő átalakulás érzékeltetésére. Elég, ha összehasonlítod ezt a képet a néhány oldallal előbb található fotómontázzsal. Bizonyosak vagyunk benne, hogy a látottak szavak nélkül is sokat mondanak.

És éppen a közelmúltban hangzott el az ENSZ-ben Oleg Trojanovszkij – a Szovjetunió állandó ENSZ-képviseletének vezetője – beszéde, amely jelentőségében a szovjethatalom első törvényéhez, a békedekrétumhoz hasonlítható. Indítványozta, hogy fagyasszák be a nukleáris fegyverkezés valamennyi fázisát!

A dolgozó ember sohasem akart háborút. Az az állam, amelyben a dolgozó népé a hatalom, szükségszerűen békében akar élni. Mert a dolgozó ember építeni akar. Eredményei pedig azt bizonyítják, hogy van mit féltenie.

És egyben azt is, hogy meg is tudja védeni azt.

–R –R

A LEGMEGFELELŐBB ÉLETPÁLYA

A pályaválasztásnak rendkívül fontos tényezője a különböző szakmákról, foglalkozásokról szerzett közvetlen tapasztalat. Az elképzeléseket ajánlatos egyeztetni a valósággal, kutatni kell, hogy az egyéniségnek melyik a legmegfelelőbb szakma. A Budapesti Közlekedési Vállalat szívesen segít a szakmaválasztásban bizonytalan fiataloknak. Jöjjenek el üzemlátogatásra, itt több tucat szakma megismerésére van mód. Autóbusszal hozzuk el azokat az általános iskolás csoportokat, akik igényüket előzetesen a 690—228-as telefonszámon bejelentik. Szaktanácsadással is segíti a BKV a pályaválasztókat.

A következő szakmákra várjuk a fiatalok jelentkezését: vasúti járműszerelő, közúti villamosjárműszerelő, anyagmozgatógép-szerelő, villamoshálózatszerelő, villamosgép-szerelő, esztergályos, erősáramú berendezés-szerelő, épületvillamossági szerelő, géplakatos, kőműves.

Ezekre a szakmákra vidéki fiatalok is jelentkezhetnek. Az autószerelő, karosszérialakatos, elektroműszerész, fényező-mázoló és szobafestő szakmákra csak kollégiumi elhelyezést nem igénylő fiatalok jelentkezhetnek.

A BKV már a tanév kezdetekor ingyenes utazási igazolványt ad tanulóinak, ezenkívül vállalati ösztöndíjat (havonta 300—1000 Ft), napi 3 Ft-ért ebédet biztosít. Nyereségrészesedést is fizetünk.

Ha a felsorolt szakmák közül valamelyik megfelel, nemcsak személyesen, levél útján is lehet jelentkezni. Ebben az esetben az alábbi adatlapot pontosan kitöltve, a következő címre kell elküldeni: BKV oktatási központ, Budapest, IV., Széchenyi tér 5. — 1045.

Név: .....

Szül. hely, év, hó, nap: .....

Anyja leánykori neve: .....

Lakcím (ir.szám): .....

Választott szakma: .....

Másodsorban: .....

.....

szülő aláírása

KEDVES ISMERŐS

R-GO

Minden zenekarban van egy olyan ember, akire figyelni kell. Többnyire az énekes igyekszik a közönséget a koncertek hangulatának megfelelő hőfokra hangolni. A dobosok a legritkább esetben jutnak szóhoz, bár szólóik általában a produkciók csúcsát jelentik. Ám rövid csillogás után a háttérbe vonulnak, a zene ütemét, lüktetését biztosítva. Szikora Róbert már a Hungária együttesben bizonyította, hogy ezen a képleten lehet változtatni. A Hungária-shownak nem volt olyan pillanata, amely ne kényszerítette volna figyelmünket a színpadra, ám a szemet, a fület, a szívet valahogy mégis leginkább a csibészes arcú srác vonzotta. Éreztük, hogy ő több, mint kísérő zenész, s ha másért nem, hát ezért is vártuk fokozott figyelemmel a Hungária robbanása utáni fejleményeket.

– Félelmetes érzés volt a csúcs, a csillogó, mindent tudó stúdiók, varázslatos koncertek után egy külvárosi pincében próbálni – emlékezett Szikora Róbert. – Hihetetlenül rövid idő alatt kellett talpra állni, új együttest alakitani. Nem akartam, hogy elfelejtsenek az emberek, mert ez a játék csak addig tart, ameddig hallanak rólam, történik velem valami. Két év múlva már azt mondanák: „Jaj, hogy is hívják? Valami Szikora...

– Meghökkentő nevet kapott az együttesed. Az R-GO fantasztikusan gyors befutása talán még benneteket is meglepett...

– Az R-GO név első hallásra valóban furcsa, de könnyen megjegyezhető. Az R Robit jelent, a GO-t pedig angolból „gyerünk"-nek lehet fordítani. A „Robi gyerünk" az irányt is mutatja számunkra: csak előre. A sikerünkről pedig azt mondanám, hogy mi nem igyekszünk a legmagasabb csúcsokra, nem akarunk lesöpörni senkit az útról, „csak" szórakoztatni szeretnénk az embereket. Annak természetesen nagyon örültünk, hogy első nagylemezünk azonnal kétszázezres példányszámban jelenhetett meg.

– Stílusotokat hogyan határoznád meg?

– Mi elneveztük csikidam stílusnak, mert csiklandós zene. Ritmusa a tevék ügetésére hasonlít. A színpadi show, az öltözködés, a világítás elengedhetetlen feltétele koncertjeinknek. Végre most már igazi profi stábbal és felszereléssel – mindkettő az Omegáé – dolgozhatunk.

– Rövid pályafutásotok alatt melyek voltak a legkedvesebb élmények?

– Szinte minden koncert csuda jó volt, de várj csak... Győr! Igen, ott az utcán is megtapsoltak minket a srácok. Agárdon az volt a szép az egészben, hogy a délutáni koncerten láttuk az emberek arcát. Öregek, fiatalok, gyerekek egyaránt mosolyogtak. Nahát ez az, amiért érdemes csinálni.

– Koncz –

Fotó: Várhegyi Zoltán

PAJTÂS
R-GO
R-GO
R-GO
CAMPARI

A BÉCSI KLASSZIKUSOK

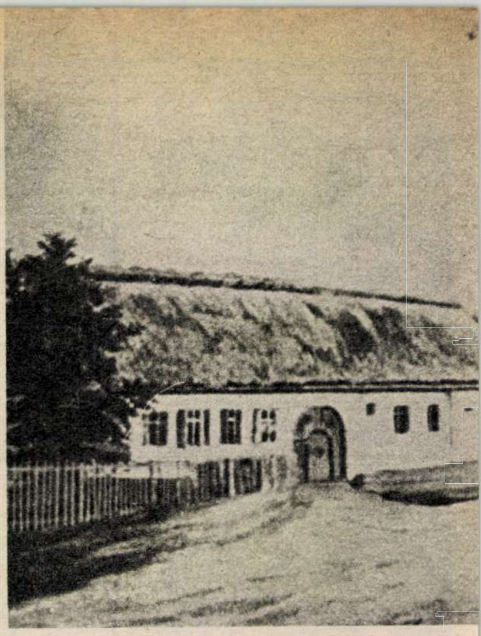

Joseph Haydn, a szonáta első poétája

A barokkot a zenetörténészek a muzsika nyarának nevezik, s ugyan, mi is következhetnék egy hosszú, meleg nyár után, mint az ősz, a nagy betakarítás ideje. Ezúttal a gazda — kinek udvarára évezredek termésének minden kincse összegyűlik — Bécs. *„Bécs zenéje még egyszer és utoljára összegyűjt és felemel, létrehozza a szintézis csodáját, barokk súly, rokokó könnyűség és preromantikus izgalom után. Egyszer még minden véglet kibékül a legnemesebb egyensúlyban; s ez a kibékülés egyúttal Európa zenéjének végső harmóniája, széttekintő tornya; harmadik és utolsó betetőzése lesz — szüret, amilyen csak a legdúsabb nyár után lehetséges." (Szabolcsi Bence)*

Ha azt mondom, bécsi klasszikusok, a zeneértő ember nyomban tudja, hogy elsősorban *Haydn*ről, *Mozart*ról, *Beethoven*ről van szó, róluk, akik zenéjükben *Palestrina* és *Bach* után megteremtették azt a bizonyos harmadik nagy összefoglalást. Minden klasszicizmus egyensúlyt jelent, ami persze, az adott kor törvényeinek megfelelően más-más elemeket egyensúlyoz. A bécsi zene klasszicizmusa (nyugalma, derűje, békéje) azt fejezi ki, hogy a harmonikus élet teljesebb és igazabb a szeszélyes végletességnél, s több a kalandnál.

A szonáta első poétája

A Bach utáni muzsikusok jelszava a szonáta. *A szonáta a zenei gondolkodásnak azt a módját jelenti, amikor újabb és újabb dallamötletek helyett a zeneszerző egy-két melódia alapos kiaknázására törekszik, egy-egy motívum továbbnövesztésére, felnagyítására.* Ez az új forma hatja át a zenekari muzsikát, s ez szabja meg a kamaramuzsika alakulását is. A szonáta első poétája Joseph Haydn.

A kis Haydn már nyolcévesen Bécsben élt. Remek hangja, kitűnő hallása miatt felvételt nyert a Szent István énekiskolába, ahol ugyancsak kemény, rideg, otthontalan világ fogadta. Senki sem törődött akkoriban a gyerekek érzékenységével, lelkivi-

Haydn szülőháza Rohrauban

Esterházy Miklós herceg

Haydn barytonja

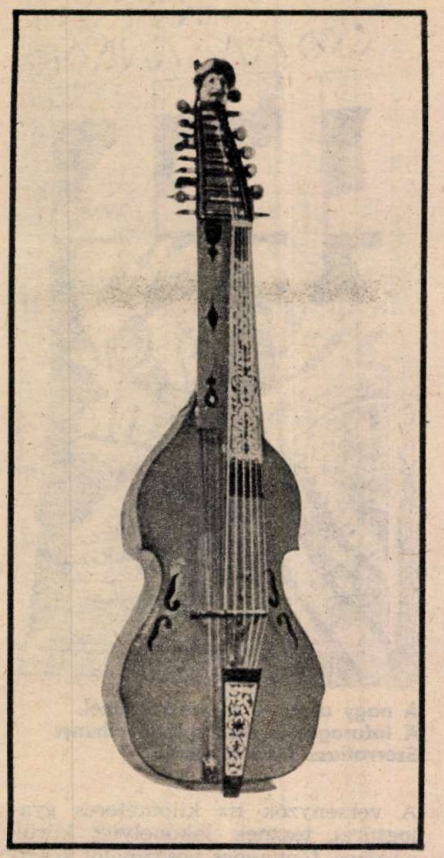

SZÓMAGYARÁZAT

KAMARAZENE: – Eredetileg az udvari, világi zene megjelölésére szolgáló kifejezés. Ma inkább „intim zene", vagyis kisebb, szólisztikus együttesre készült muzsika.

MOTÍVUM: – Lehet bármely rövid zenei gondolat, amely önmagában bizonyos elemi lezártságot éreztet, de lehet egy olyan hosszabb alakulat neve is, amely a zenemű folyamán fontos szerepet játszik.

lágával; kemény kézzel fogták őket. A falusi bognármester fia akkor is a zongoránál ügyesítette, edzette kemény parasztkezét, amikor a többi gyerek az udvaron játszott. *Reutter*nek, az intézet vezetőjének, ha akarta, ha nem, észre kellett vennie a kis Haydn képességeit, mert kétségtelenül ő volt Bécsben a legtanulékonyabb, legmuzikálisabb és legszebb hangú gyerek, aki a legnehezebb dallamot is első látásra leénekelte a kottáról. Mindaddig elnézték néki csintalanságait, amíg fénylő szopránja töretlenül csilingelt, ám amikor az égi gyermekhangot elcsukló, reszelős kamaszhang váltotta fel, megtört a vele szemben tanúsított türelem. *Egyik csínytevése után Reutter botütéssel büntette, és elűzte az intézetből. A tizenhét éves Haydn egyedül bolyongott a nyirkos őszi éjszakákban, s mindaddig kapualjakban húzta meg magát, amíg egy szegény sorsú énekes sajnálatból megosztotta vele a lakását.* Lakni persze nem elég, élni is kell valamiből, gondolta a fiatalember, és fölcsapott kocsmai muzsikusnak. Ne hidd, hogy vesztére.

Az istenes zsolozsmák után ebben a közegben ismerte meg a népi ritmust és a bécsi polgár derűs hangulatát.

Haydn Eszterházán

Lassacskán alakult sorsa, nagynehezen elérte, hogy saját lakást bérelhetett, s végre elkedzett komponálni. *Már az első műveivel sikert aratott. Patikárius című operájával pedig a műértők figyelmét is magára vonta.* Ez a remekmű nemcsak Bécsben, de több német városban is meghódította a közönséget, s Haydn máról holnapra beérkezett zeneszerző lett.

1761 tavaszán nagy útra szánta el magát. Átutazott Csehországon, majd postakocsija átgördült a magyar határon. Haydn jelentkezett az Eszterházi palotában, ahol a herceg kinevezte őt az eszterházi és kismartoni udvari zenekar másodkarnagyává.

A zeneszerző elégedett volt — hiszen kényelmes, szép környezetben élt. Mi dolga lenne fontosabb; ontotta a remekműveket. *Mária Terézia* látogatására külön művet komponált, s egy ilyen színvonalas zenei est után a felséges asszony kijelentette: *„Ha jó dalművet akarok hallani, Eszterházára jövök!"*

Haydn életművének legjelentősebb része a kamaramuzsika, a szimfonikus kompozíciók és a nagyszerű zongoraopuszok. Vonósnégyesei békés derűtől átitatottak. Zongoraszonátái Beethovenig megszabják a zongoraverseny útját. Szimfóniáiban a népies humor ritmusai csillognak.

A király is fejet hajt

Esterházy Miklós halála után Haydn Angliába utazott, s Londonban óriási diadal várt rá. Ennek hatására írta meg a Londoni szimfóniáit, melynek bemutatója után muzsikustársai tisztelettel gyűltek köréje, s mert csodálták, tanulni akartak tőle. *Az előkelőségek valósággal tülekedtek, hogy bejuthassanak Haydn hangversenyeire, különösen azóta, hogy az angol király egy udvari koncerten udvarias meghajlással köszöntötte a zene fejedelmét.*

S milyen érdekes a sors, milyen különös a lángelmék találkozása! Az idős Haydn szíve összeszorult, amikor hírül adták neki, hogy tanítványa és barátja, Mozart, alig harminc öt évesen távozott az élők sorából. A bánat még letörölhetetlenül ott ült az arcán, amikor egy zord tekintetű, zömök kisfiút vezettek elé.

— *Hogy hívnak?* — kérdezte. S a fiú válaszolt:

— *Ludwig van Beethoven.*

Magyar Katalin

„INDULJ TE IS, KUTASD HAZÁDAT"

Kőrösi Csoma Sándor egyetlen hiteles arcképe

A nagy utazó – művészszemmel. A fafaragás a nemrégiben elhunyt Szervatiusz Jenő munkája.

1984-ben ünnepeljük Kőrösi Csoma Sándor születésének 200. évfordulóját. Ebből az alkalomból iskolánk országos versenyt hirdetett. Célunk: a nagy magyar tudós, világjáró utazó életének és munkásságának megismerése.

A jelentkezők november 7-ig nevezhetnek iskolánkban, s már dolgozhatnak is a verseny első feladatán, amely Váci Mihály versidézetéhez kapcsolódik: „Indulj te is, kutasd hazádat, / — eljutsz a nagy világba."

A versenyzők tíz kilométeres gyalogtúrát tesznek lakóhelyük körül, s rajzos, fényképes beszámolót készítenek útjukról.

A második feladat Kőrösi Csoma életének megismerése, tudásukról a hármas iskolai csapatok megyei, területi és országos fordulókon adnak számot. A döntőt iskolánkban, 1984 áprilisában tartjuk. A győztes csapat, felkészítő tanárával együtt Ázsiába utazik.

Réthy Sándorné igazgató,
Budapest XVII., Akácvirág utcai
Általános Iskola

Őrsünk gondja

„Azt hiszem, az őrsöm tagjai nagyon lusták. Egyszerűen nem jönnek el a meghirdetett hulladékgyűjtő akcióra. Az őrsvezetőnk sokat bosszankodik emiatt, de nem tudja a helyzetet megoldani. Mindenesetre csodálkozom a tagokon, mert ha játékról, esetleg vetélkedőről van szó, akkor mindenki eljön."

Kádár Péter, Szeged

Talán az lehet a gond, Péter, hogy a hulladékgyűjtő akciónak nincs igazi célja. Jóllehet az összegyűjtött újságpapírért vagy vascsövekért, öreg motoralkatrészekért pénzt kaptok, de sejtem, hogy nem ez mozgatja meg igazán egy őrs tagjait. Ha például gyűjtenétek valamire, ezzel értelmet adhatnátok a különben egyáltalán nem könnyű munkának. Ha nemes szándékot, nemes célt éreznek majd az őrs tagjai, akkor biztosan elmennek gyűjteni, méghozzá legalább olyan szívesen, mintha játszani vagy vetélkedni mennének . . .

Leveleznénk! Válaszolj!

Vedd komolyan...

Nagyon sokan szeretnének levelezni, ahogy a szerkesztőségünkbe érkezett küldemények bizonyítják, egyre többen keresnek maguknak barátot, társat a boríték és a levélpapír segítségével. Mi segítünk is ebben, de „LEVELEZNÉNK" című rovatunk terjedelme véges. Ezért nagyon sok címet és nevet hely hiányában egyszerűen nem tudunk megjelentetni. Természetesen ezekre a küldeményekre is válaszolunk, megadunk egy-egy címet. De nem azért, hogy ne válaszoljatok a veletek „összesorsolt" nevekre. Próbáljátok meg felvenni a kapcsolatot, s csak akkor írjatok újra, ha úgy érzitek, hogy levelezőpartneretek valóban nem hozzátok való, más az érdeklődési köre vagy éppen a véleménye a világ dolgairól.

HATODIKOSOK ÍRJANAK: SZABÓ ANGÉLA, Létavértes, Ady út 15. — 4283; NAGY HENRIETTA, Dunaújváros, Apáczai Csere J. út 5. — 2400 (képeslapot, szalvétát, naptárt gyűjt); SZABÓ CSILLA, Kokad, Arany J. u. 2. — 4284 (szalvétát gyűjt); SÁGI IBOLYA, Sióagárd, Deák F. u. 36. — 7171; SÁGI APOLLÓNIA (14 éves), Sióagárd, Dózsa Gy. u. 45. — 7171; HORVÁTH KRISZTINA, Gyömrő, Eskü u. 1. — 2230 (képeslapot, kártyanaptárt, matricát gyűjt); MIKLAVICZ SZILVIA, Sály, Kossuth út 74. — 3425; RUIS RITA, Magyarpolány, Dózsa út 57. — 8449; BENCSIK ZSUZSA (14 éves), Magyarpolány, Dózsa út 73. — 8449; VISNYEI ÁGNES, Székesfehérvár, Körösmezei út 17. — 8000 (szeret kirándulni, képeslapot, rágópapírt, matricát gyűjt); SUBA TERÉZ, Jánoshalma, Terézhalmi út 36. — 6440; HARASZTOVICS KORNÉLIA, Sopron, Felszabadulás u. 15. — 9400 (kártyanaptárt, rágópapírt, színész- és együttesképeket gyűjt); BALÁZS ANDREA, Hollóháza, Rákóczi F. út 27. — 3999.

HETEDIKESEK VAGYUNK: KOVÁCS VERONIKA, Tatabánya, Verseny u. 25. — 2800; SKÓZA ANNAMÁRIA, Tatabánya, Határ út 19/a. — 2800 (bélyeget gyűjt); DANYI JUDIT, Szentlőrinckáta, Liget út 22/5. — 2255; CSISZÁR EDIT, Földeák, Bacsó B. u. 31. — 6922; PAPP CSILLA, Berekfürdő, Kossuth u. 12. — 5309; SZIGETI KATALIN, Kétsoprony, Kulich út 10. — 5674; NAGY-IVÁN ZSUZSA, Szeged, Árva u. 5. — 6724; LAJTOS JUDIT, Egyek, Tópart út 25. — 4069; DECZKI ISTVÁN, Leninváros, Árkádsor 15. — 3580; BÁRSONY HAJNALKA, Jánoshalma, Terézhalmi u. 28/a. — 6440 (matricát gyűjt); NÉMETH G. ANITA, Ajka, Vörös Hadsereg u. 60. — 8400; PAPP MARIANNA, Kisvárda, Gagarin út 19. — 4600.

levélbontó

Mit üzen a Pajtás?

A TOLLASLABDÁZÁS Sári Natália (Nyúl, Bem u. 34. — 9082) kedvenc sportja. A szelíd, strandokról, kirándulóhelyekről már jól ismert, békés ütögetés után végre szeretne már komolyabban, a sportág szabályai szerint tollasozni. A szabályokat rovatunk szűkös terjedelme miatt nem írhatjuk le. Vásárold meg a könyvesboltokban kapható „Tollaslabdázás" című könyvet, ebből nemcsak a játék szabályait, hanem legfontosabb alapelemeit is megismerheted.

A RIVALDAFÉNY jeligéjű levél írója, kortársaival ellentétben, nem küszködik pályaválasztási gondokkal. Ugyanis döntött már: táncdalénekes szeretne lenni. Hogy hol kell továbbtanulnod, azt sajnos, nem tudjuk megmondani. Legjobb lenne, ha először is megkérnél egy énektanárt, hogy hallgasson meg, egyáltalán tehetséges vagy-e? Mert légvárakat építeni teljesen felesleges, a keserű csalódások kedvetlenné, kiábrándulttá tehetnének egy életre. És még valami... Válassz azért „egy kevésbé érdekes" pályát is, biztosítsd be magadat!

MODELLEZNI szeretne Csikós Ákos (Székesfehérvár, Rákóczi u. 20. — 8000), csak egyelőre fogalma sincs arról, miként kezdhetne hozzá. A Pajtásban megjelent modellező cikk alapján Szepes Attila címét kéri. Találhatsz magadnak segítséget Székesfehérváron is, jelentkezz az MHSZ (Magyar Honvédelmi Szövetség) valamelyik modellezőklubjába. Szepes Attila elfoglalt ember, s levélben

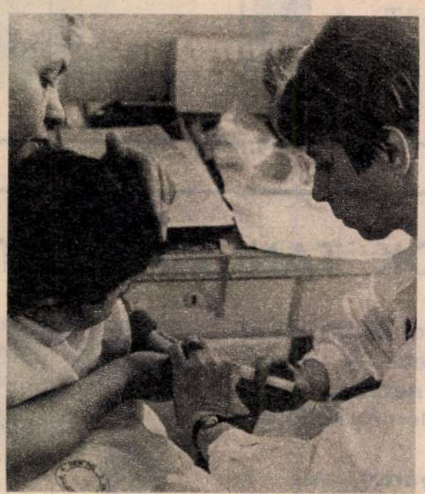

különben sem tudna megtanítani a hajók, repülők, autók összeszerelésének bonyolult mozzanataira.

A „DOKTOR—X" jeligéjű levél is a televízióban vetített „Kórház a város szélén" című csehszlovák filmsorozat népszerűségét bizonyítja. A levél írója ugyanis pontosan a film hatására döntött úgy, hogy orvos szeretne lenni. Otthon nem biztatják, mondván, ehhez a pályához sokat kell tanulnia. Való igaz, csak abban az esetben lehetnek reményeid, hogy felvesznek az orvosi egyetemre, ha a gimnáziumban nagyon komolyan veszed a tanulást, s legalább ötösre érettségizel minden tárgyból, Ezután pedig még hat, nagyon nehéz év az egyetemen, könyvek, jegyzetek fölött töltött, összemosódó nappalok és éjszakák várnak rád. De megéri, ebben biztos lehetsz. Ez egyszerűen nem lehet áldozat annak, aki elhivatottságot érez a gyógyítómunka iránt. Mint orvos, életeket segíthetsz a világra, vagy elveszettnek hitt életeket adhatsz vissza. Az effajta siker, azt hiszem, kárpótolhat minden áldozatért...

Tudósítóink jelentik

AKADÁLYVERSENY

„A dévaványai 2. sz. Általános Iskola érdekes, a korábbiaknál nehezebb akadályversennyel emlékezett meg a pákozdi csata 135. évfordulójáról. A szokásos akadályok mellett most más, különleges feladatokkal is meg kellett birkóznunk. Egyes állomásokon például történelmi kérdésekre válaszoltunk, másutt fegyverkezést elítélő plakátokat rajzoltunk, és volt egy „akadály", ahol leírtuk, hogy milyennek képzeljük az ezredforduló iskoláját. A versenyt egy nehéz kerékpáros váltó- és ügyességi viadallal fejeztük be."

Ágoston Sándor, Dévaványa, Széchényi u. 5. — 5510

ÉVFORDULÓ

„Sokat gondolkoztunk azon, hogyan is ünnepelhetnénk meg úttörőcsapatunk megalakulásának harmincötödik évfordulóját. Végül úgy döntöttünk, hogy szervezünk egy több napos ünnepségsorozatot, amely a névadónkról, Kanizsai Dorottyáról elnevezett kispályás labdarúgó- és kézilabdakupával kezdődött. A nyílt szakköri foglalkozásokat is eléggé sokan nézték meg, egy teljes délelőttöt biztosítottunk a játszóház programjainak, a megemlékezésre azonban az ünnepélyes csapatgyűlés tette fel a koronát."

Wágner Lívia, Sárvár, Vörőshadsereg u. 5. — 9600

ELISMERÉS

„Nagyon boldogok vagyunk, sőt büszkék is, hiszen megkaptuk a „Kiváló úttörőcsapat" kitüntetést. Már régóta pályáztunk erre a címre, éreztük, hogy egyszer végre a mi munkánkat is ilyen becses kitüntetésben részesítik. Persze, tudjuk, hogy a cím kötelez bennünket, tehát a jövőben még jobban, s még többet kell dolgoznunk, mint eddig, egy pillanatra sem lazíthatunk."

Guba Márta, Albertirsa, Győzelem u. 5. — 2730

„SZERKESZTŐK"

„Szeretnénk egy igazán érdekes albumot és faliújságot szerkeszteni. Sokat forgattuk az elmúlt napokban a „Házunk, hazánk" és az „Ősök, hősök, ünnepek" című könyveket, hiszen ezekben is nagyon sok érdekes adatot találunk, melyek városunk lakóinak felszabadulás előtti és felszabadulás utáni életéről szólnak. Merthogy ez lenne az album és a faliújság anyagainak témája..."

Kincskereső raj, Hódmezővásárhely, Dr. Münnich Ferenc Általános Iskola

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK, FIGYELEM!

Kőműves, ács-állványozó, bádogos-tetőfedő, villanyszerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, vízvezeték- és készülékszerelő, központi fűtés-, csőhálózatszerelő, épületasztalos, padlóburkoló, hidegburkoló, szobafestő-mázoló szakmunkástanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14—17. életévüket 1984-ben betöltik és az általános iskolát elvégezték, illetve akik jelenleg a 8. osztály tanulói.

Vidékieknek a tanulmányi időre térítésmentesen tanulóotthont, kollégiumot, napi 3 Ft-ért teljes ellátást; tanulmányaikhoz szakképzett nevelőtanári felügyeletet és segítséget biztosítunk.

Továbbá rendszeresen hazautazási kedvezményt, munkaruhát, ösztöndíjat, egyes szakmákban ösztöndíj-kiegészítést, valamint kőműves, ács-állványozó szakmunkástanulóknak 500 Ft, a többi szakmában 250 Ft társadalmi ösztöndíjat biztosítunk, amit szerződésben rögzítünk.

Különböző sportolási és kulturális lehetőséggel várjuk a jelentkező fiatalokat.

Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk.

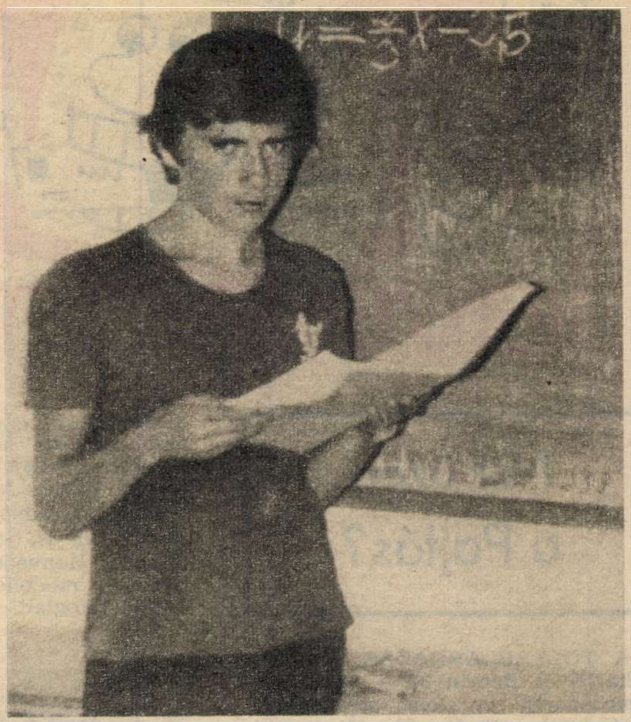

Pontos címünk:

FŐV. 3. sz. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT

szakoktatási csoport
Budapest XIII., Lehel út 10/a.
Telefon: 494-300/121-es mellék.

FŐVÁROSI 3. SZ. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT BUDAPEST.

FIATALOK, TANULJATOK TOVÁBB!

Érdekes, változatos szakmákat ajánlunk az általános iskolát végzettek figyelmébe. A Chinoin közössége kiváló szakmunkásokat nevelt, ez a biztosítéka gyárunk jó hírnevének itthon és külföldön egyaránt.

Vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó), vas- és fémszerkezeti lakatos, géplakatos, hegesztő, villamoshálózat-szerelő, esztergályos, csőhálózatszerelő szakmunkástanulónak fiúk jelentkezhetnek.

Lányokat vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel. A vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulókat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük.

Vállalati ösztöndíjat adunk.

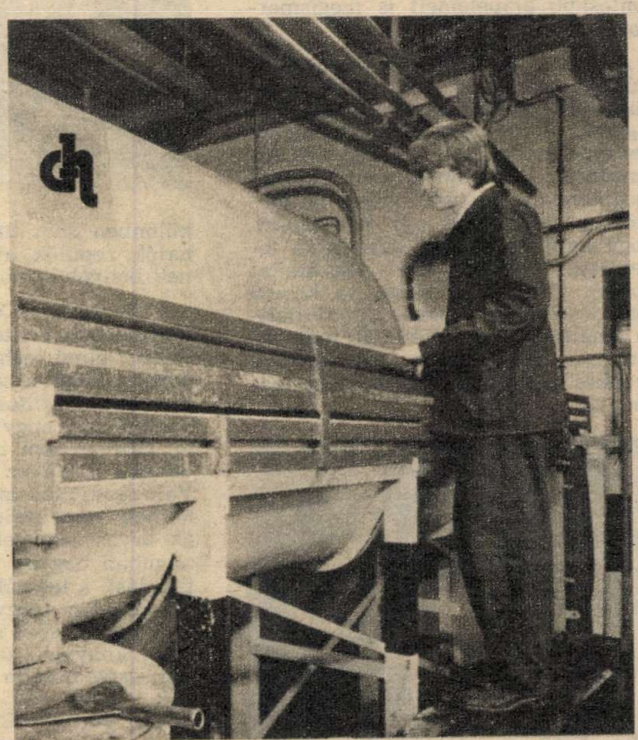

Érdeklődni lehet:
CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR
oktatási osztály
Budapest IV., Tó u. 1—5.
Telefon: 690-900/531-es mellék

és CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG
személyzeti osztály

Budapest XXII., (Nagytétény) Bányalég u. 2.

Írásbeli jelentkezés: Budapest, Pf. 49. — 1780

PÁLYAVÁLASZTÓK, FIGYELEM!

JELENTKEZZETEK PAPÍRIPARI SZAKMUNKÁSTANULÓNAK!

A gondolatok rögzítése ősi igény. Az ősember a barlang falára festett. Az ókoriak a kőtáblát és a papiruszt használták. A legidőállóbb a papír. Több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag pótolni a kultúra terjesztésében, az emberi tudomány rögzítésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásban bővülnek.

FIATALOK!

Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei. Gyertek a Csepeli Papírgyárba CELLULÓZ- ÉS PAPÍRGYÁRTÓ, valamint, PAPÍRFELDOLGOZÓ szakmunkásnak.
Biztos jövő, jelentős kedvezmények a tanulás idejére.

Képzési idő: 3 év.

Az elméleti oktatás helye: az 50. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet (Csepel — Bajáki F. u. 27.)
A gyakorlati oktatás helye: a Csepeli Papírgyár.
A képzés ideje alatt tanulóinknak az alábbi kedvezményeket adjuk:

— tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (300—1000,— Ft), tanulmányi pótlék (+ 10—50%) és tanulmányi ösztöndíj (130—600,— Ft)
— térítésmentes ebéd
— teljes tanfelszerelés és munkaruha
— minden tanévben egy teljes öltözet ruha
— ingyenes kirándulásokat szervezünk
— kéthetes ingyenes üdülés a Balatonnál
— szünidőben vállalt munka esetén a munkakörnek megfelelő teljes bér
— tanulmányi eredménytől függően minden sikeresen befejezett tanév végén 1000—2500 Ft jutalmat fizetünk
— sportolási lehetőségek, strand és sportlétesítmények a gyár közelében
— ifjúsági klub, könyvtár.

Bővebb felvilágosítást ad a Csepeli Papírgyár személyzeti osztálya

Cím: 1751 Bp. XXI., Duna u. 42.
Telefon: 279-620/301, 535, 518 mellék.

VÁRUNK BENNETEKET!

KEDVELT MESÉK, ÚJ KALANDOK RÉGI KEDVENC FIGURÁKKAL

SZÍNES MESEFILM ÖSSZEÁLLÍTÁSOK

A leleményes nyuszi

A lusta, de dús fantáziával megáldott Nyuszikát Sün apó téríti jó útra. Az irigy és kíváncsi Kandúrt Balanel és egy mindentudó robot kényszeríti jobb belátásra. Pajkos kutya-, macskakölykök, a lassú, de nagyon igyekvő kis teknősbéka és társai szórakoztatják még a gyerekeket.

A teknős és a sün

Teknőc és süni megtréfálja az ostoba tigriskölyköt, a falánk borzot szellemes csellel egy bátor nyuszi teszi harcképtelenné. Szerepel még a vidámságot megtiltó morcos-borcos király, a csodatevő aranyhalacska, sőt egy szörnyű vasorrú bába is.

A HORIZONT mozi műsorán.

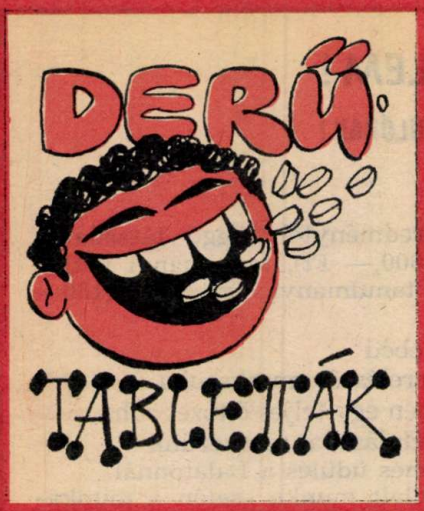

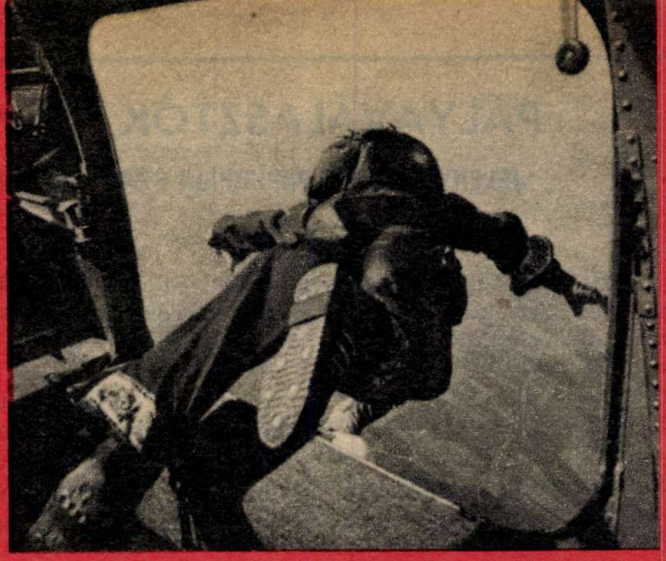

Na tessék!... Mert hiába beszél az ember, hogy menet közben kihajolni veszélyes! Kész szerencse, hogy a felelőtlen utas szórakozottságból ejtőernyőt csatolt a hátára hátizsák helyett...

Korunkban sem veszett még ki teljesen a lovagi virtus. A dárda és a pajzs valódi, a paripákat azonban sok-sok berregve ágaskodó, táncoló lóerő helyettesíti. Apró szépséghibája a dolognak, hogy a hercegnő kendője helyett manapság egy bizonyos összegű készpénz a tét.

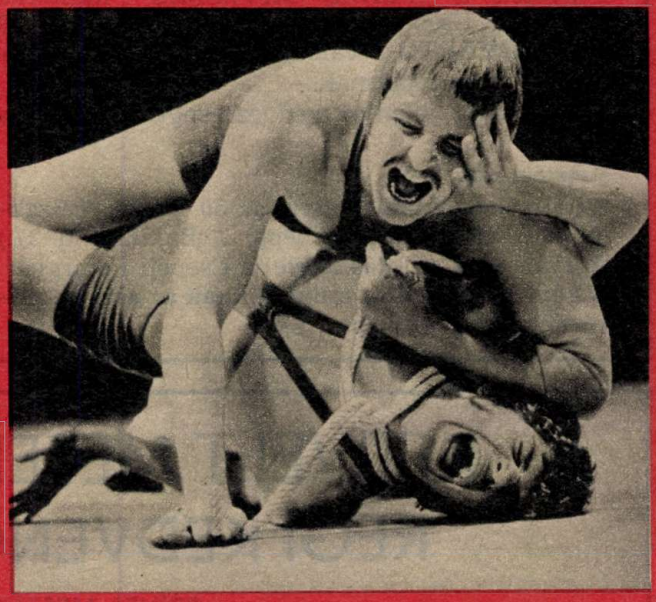

Világszerte megkezdődött a felkészülés a jövő évi olimpiára, ahol a jelek szerint birkózásban sem adják majd ingyen az aranyat. Képünkön Albert Sparhelt, a csendes-óceáni Spaletta szigetének egyik esélyese végez bemelegítő gyakorlatokat az edzőtársával.

A két különös járókelővel egy mozi előtt találkoztunk. Délelőtt!... Mint kiderült, a szokatlan külső két általános iskolás tanulót takart. Mint mondták, remélik, hogy ebben a szerelésben elkerülhetik egy esetleg arra tévedő pedagógus fürkésző tekintetét.

Betoppantunk a Mikuláshoz is. Éppen bizakodva tekintett a jövőbe, ami nem is csoda, hiszen egy hónappal a határidő előtt teljesen felkészülten várja a szezont. Már csak utolsó simítások vannak hátra...

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PNYV Kelenföldi Textilgyár az 1984/85-ös tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező

LÁNYOKAT
— fonó, szövő, kötő;

FIÚKAT
— textil- és ruházati ipari gépszerelő szakmunkástanulónak 15 éves korig.

FELVÉTELI VIZSGA NINCS! Tanulmányi idő 3 év. Ösztöndíj: a tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően
— fonó és szövő tanulóknak 350—700 Ft,
— kötő- és textilipari gépszerelő tanulóknak 150—550 Ft havonta.

JUTTATÁSOK:
— vidéki tanulóknak havi 500,— Ft,
— budapesti tanulóknak havi 450,— Ft vállalati ösztöndíjat fizetünk a nyári szünidőre is.
— Kollégiumi elhelyezés minden vidéki tanulónak, teljes ellátással munkaszüneti napokon is.
— Iskolaköpenyt, füzetcsomagot, munkaruhát a gyár, tankönyvet az iskola térítésmentesen biztosít.
— Évente két alkalommal kedvezményes textilvásárlás a vállalat termékeiből.
— III. éves tanulóinkat 90 %-os teljesítménybérben foglalkoztatjuk, részükre nyereségrészesedést fizetünk.

Szakmunkásvizsga után: a kereseti lehetőség 3500—4500 Ft. Leányotthonunkban a vidékiek elhelyezését biztosítjuk havi 100—160 Ft-ért.
Továbbtanulásra lehetőséget biztosítunk. Részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban.

Érdeklődők részére üzemlátogatást biztosítunk.

Cím: BUDAPRINT PNYV Kelenföldi Textilgyár
személyzeti-oktatási osztály
Budapest, XI.,
Budafoki út 111—113.
1117
Telefon: 868-955/191 m.

NYOLCADIKOSOK FIGYELEM!

Gyertek a Magyar Hajó- és Darugyárba szerkezeti lakatos, csőszerelő, gépszerelő, ács-állványozó, hegesztő, gépi forgácsoló (esztergályos), villanyszerelő, öntő szakmát tanulni.
A képzési idő 3 év.
Amíg tanulsz, biztosítva van: kollégiumi elhelyezés, korszerűen felszerelt tanműhely, tanulmányi ösztöndíjon felül, szakmától függően 250—500 Ft társadalmi ösztöndíj, napi 3 Ft-ért ebéd, nyereségrészesedés, üdülés balatoni üdülőnkben, sportolási lehetőség vállalatunk nyolc sportszakosztályában.
Szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség.
Munkába álláskor 1500—2000 Ft juttatás. Modern munkásszálloda.
Jó kereseti lehetőség.
Érdeklődni és jelentkezni lehet:
MHD központi oktatási osztály, Budapest, Váci út 202. — 1904. Telefon: 296—203.
MHD Tiszafüredi Gyáregység, Tiszafüred. Telefon: 53.
MHD Balatonfüredi Gyáregység, Balatonfüred. Telefon: 06 80—40 100.
MHD Váci Gyáregység, Vác, Derecske dűlő. Telefon: 06 27—11 411.

JÓL JÁRSZ, HA A PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT SZAKMUNKÁSTANULÓJA LESZEL!

Csak 3 év szorgalom, s a jövedelmed havonta 3200—6000 Ft között lehet!

Az 1984 szeptemberében induló tanévre is várjuk az általános iskolát végzett és most végző lányok jelentkezését budapesti és vidéki gyáregységeinkbe fonalgyártó szakmára.

Már a tanulóévek alatt is sok-sok kedvezmény!

Díjtalan kollégiumi, leányotthoni elhelyezés, tankönyvek, tanszerek, munkaruha, iskolaköpeny, 5 Ft-ért napi háromszori étkezés.
Havonta 500 Ft szociális ösztöndíj,
320—720 Ft tanulmányi ösztöndíj.

VÁLASSZ gyáregységeink közül!
PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT

- **Lőrinci gyára**
  1183 Budapest, Gyömrői út 85—91.
- **Újpesti Cérnagyár**
  1044 Budapest, Váci út 91.
- **Kaposvári gyár**
  7400 Kaposvár, Jutai u. 6.
- **Miskolci gyár**
  3527 Miskolc, József A. u. 21.
- **Váci gyár**
  2600 Vác, Vám u. 1.

„FONALGYÁRTÓ SZAKMA" megjelölésével várjuk továbbtanulási jelentkezési lapodat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti és oktatási osztályán.

Kérésre postafordultával részletes tájékoztatást küldünk.

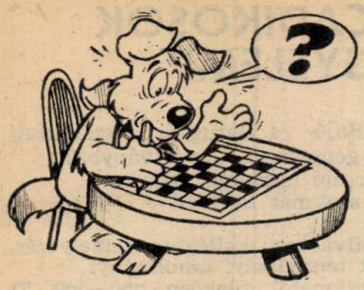

TÖPRENGŐ

NOVEMBERI ESEMÉNYEK

Az év utolsó előtti hónapja bővelkedik eseményekben. Néhány olyan évfordulót ragadtunk ki közülük, amelyekről aránylag kevesebbet hallottál eddig.

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: november 14. (Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397) A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: TÖPRENGŐ.

NEMZETI ÜNNEPEK. November hónapban is több ország népe ünnepli függetlensége kivívásának évfordulóját. Többek között azok az országok is, amelyeknek a címerét itt láthatod. Az alábbi rövid szövegek segítenek, hogy felismerd, mely országokról van szó. Párosítsd a számokat a betűkkel!

A: Ázsiában van. Juhot, kecskét, szarvasmarhát és főként lovat tenyésztenek a lakói.

B: Partjait részben a Moszkító- és a Darrién-öböl mossa. Az ország nemzeti jövedelmének 35%-át az a víz jelenti, amely az ország közepe táján található.

C: Területe 2 381 700 km². Második legnagyobb városa: Oran. Legfőbb bányakincse a kőolaj.

D: Lakói 90%-ban arabok. Nevét a hírügynökségek mindennap megemlítik.

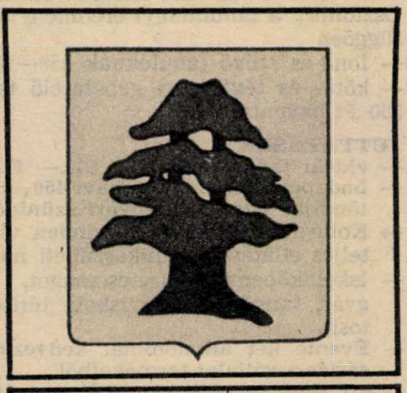

BABITS MIHÁLY költő, műfordító, esszéíró 100 évvel ezelőtt, 1883. november 26-án született Szekszárdon. A MESSZE ... MESSZE ... című versében európai országokat mutat be jellegzetes szavakkal, szóképekkel. Ebből a versből mutatunk be néhány szakaszt, elhagyva belőlük az országnevet. Melyikekre ismersz rá?

..... Tarka hímű rét.
Tört árnyat nyújt a minarét.
Bús donna barna balkonon
mereng a bíbor alkonyon.

..... Göndör fellegek.
Sötét ég lanyhul fülleteg.
Szökőkút vize fölbuzog.
Tört márvány, fáradt mirtuszok.

..... Szirtek, régi rom.
Ködöt pipáló bús orom.
A lég sűrű, a föld kopár,
Nyáj, pásztorok, fenyő, gyopár.

..... Hidak és ködök.
Sok kormos kémény füstölög.
Kastélyok, parkok, labdatér,
mért legelőkön nyáj kövér.

Poszter-játék

Az ÁPISZ és a Pajtás közös pályázata. Az ÁPISZ boltjaiban árusított füzetcsomagokban egy űrlapot helyeztünk el. Erre kell felragasztani hétről-hétre a Pajtásban mindig ezen a helyen, ezzel a címmel megjelenő fotót. Aki valamennyit kivágja és felragasztja, majd elküldi szerkesztőségünkbe a tanév végén, az 1984 júniusában részt vehet játékunk nyilvános vetélkedőjén, találkozhat kedvenceivel és értékes ajándékokat nyerhet. Érdemes velünk játszani!

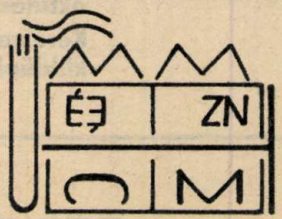

A DUNA PARTJÁN.

Húsz évvel ezelőtt, 1963. november 5-én avattak fel egy nagy gyárat, amely azóta is nagy hasznára van népgazdaságunknak. E tizennégy betűből összeállíthatod a gyár nevét.

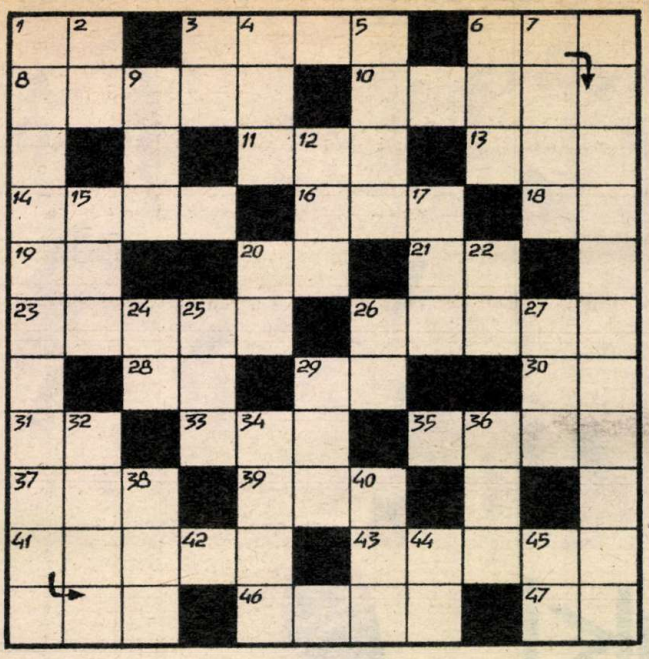

SZÁZTÍZ ÉVVEL EZELŐTT, 1873. november 17-én egyesült az a három város, amelyek nevét a függőleges 1. sorban találod meg. Ugyancsak hozzájuk csatlakozott az a terület is, amelynek a neve — névelővel —, a vízszintes 6. sorban olvasható.

VÍZSZINTES: 1. Az idősebb hölgyek köszönnek így egymásnak. 3. Békés megyei község. 6. Ez a terület is csatlakozott a városhoz. névelővel. 8. Csak a templomnak van ilyen szegény állata. 10. Egy híres magyar novellaíró egyik keresztneve (Gelléri). 11. Csak, németül. 13. Kevert rág. 14. Nem az enyém, sem az övé. 16. Luxemburgi, nyugatnémet, osztrák autók jelzése. 18. Tavi egynemű betűi. 19. Bende Nándor. 20. Kettőzve: dunántúli város. 21. Személyes névmás. 23. A kisgyermek teszi a játszótéren. 26. Eső után ilyen a föld. 28. A fa része. 29. Mutatószó. 30. Őrző azonos betűi. 31. Azonos magánhangzók. 33. Angol igen. 35. Magyar színésznő keresztneve (Tordai). 37. Alma népiesen. 39. A mérges bikára jellemző. 41. A Duna egyik oldala a fővárosban. 43. A legkisebb fajtájú kutyája. 46. Herélt bikaborjú. 47. Számjegy.

FÜGGŐLEGES: 1. Az egyesült városok neve. 2. Ugyanaz, mint a vízsz. 28. 3. Kiejtett mássalhangzó. 4. Ipari növény. 5. Huszárfegyver. 6. Adta, régiesen. 7. Könyvkiadó. 9. Férfinév. 12. Tulajdon része! 15. Fehérnemű. 17. Szamár fej és farok nélkül! 20. T. L. 22. Szigetlakó nép. 24. Helyhatározószó. 25. Fekvőhely. 26. Kétbetűs mássalhangzó. 27. Az arcunkon van. 29. Esik. 32. Visszafelé: sok, üres beszéd. 34. Lánynév. 36. Belső szervünk. 38. Jugoszláviai város. 40. Leszálló, meleg szél. 44. Háziállat. 45. Nem szűk.

SAKK

Sakkfeladványunk követelménye: matt két (2) lépésben. Beküldeni csak a kezdőlépést kell (fehérnek azon lépését, amely után bárhogyan is védekezik fekete, a mattot elkerülni nem tudja).

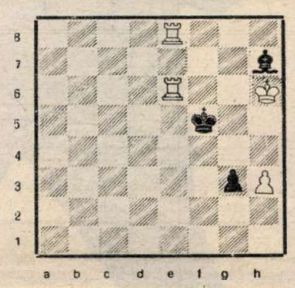

A szeptember 1-i számban közölt sakkfeladvány megoldása: 1. Vb7—d5! Sokan próbálkoztak más kezdőlépéssel, de azokra van feketének védelme. Tanulságos ezeket megkeresni!

A helyes megfejtést beküldők közül jutalmazottak: Dobos Katalin (Békés) és Varga Zoltán (Budapest).

A 24. SZÁM MEGFEJTÉSEI

CSATÁK, HADVEZÉREK: Tüköry – Palermo, Bottyán – Érsekújvár, Zrínyi – Szigetvár, Stromfeld – Miskolc, Branyiszkónál Guyon Richárd győzött. – RÉGI FEGYVEREK: a számszeríjat még a XVIII. században is használták. – NAGY HARCI TETT: Nándorfehérvári csata. – SORAKOZÓ: Pákozdi csata. – NAGY KIRÁLYAINK: István, Mátyás, Kálmán, László. – DÍSZES LÁDA: a B válasz jó. – MELYIK A JÓ VADÁSZ?: 1, x, 1, x, 2, 1.

A 24. SZÁM NYERTESEI

A 24. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak:

Mácsai Adrienn, Bp., XIX.; Simon Noémi, Bp., XV.; Siskovits Attila, Bp., XII.; Csonka Melinda, Érd; Erdősi Andrea, Szombathely; Gór Krisztina, Kazincbarcika; György Andrea, Felsőpakony; Híves Orsolya, Etes; Imre Zoltán, Kunszentmárton; Kálmán Margit, Karcag; Keszthelyi Márta, Albertirsa; Kiss Lajos, Kaba; Máté Szilvia, Tornyiszentmiklós; Lóth Gabriella, Parádsasvár; Molnár Gabriella, Baja; Petrovszki Ilona, Kétsoprony; Pittmann Gyöngyi, Veszprém; Pók Zsófia, Esztergom; Seres Márta, Kecskemét; Zsigri Rita, Jászalsószentgyörgy.

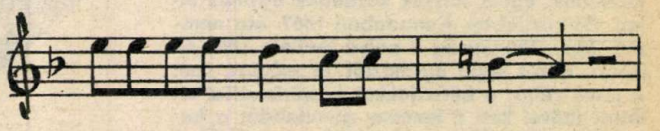

IFJÚ ZENEBARÁTOK VILÁGNAPJA. 1968-ban határozta el az Ifjú Zenebarátok Nemzetközi Szövetsége, hogy minden év november 20-a az ifjú zenebarátok világnapja lesz. Ebből az alkalomból Csajkovszkij IV. szimfóniájából (F-moll Op. 36.) közlünk egy dallamot, amely nem más, mint egy közismert orosz népdal. Melyik?

SZÁZHATVAN ÉVVEL ezelőtt, 1823. november 3-án Bolyai János matematikus az apjához, Bolyai Farkashoz írt levelében közölte az ABSZOLÚT GEOMETRIA felfedezését. Hogyan szólt ennek a levélnek a legfontosabb mondata? A morzejelekből megtudhatod.

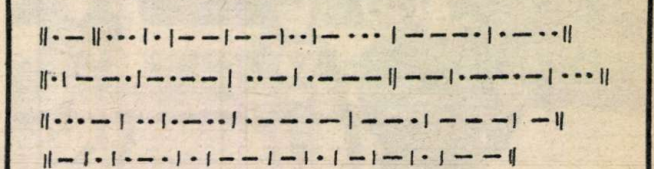

NÉGYTUSA – NÉGY REJTVÉNY!

December 21–22-én kerül sor az I. fedettpályás nemzetközi négytusaversenyre Dunaújvárosban. Ebből az alkalomból indítjuk négyfordulós rejtvénypályázatunkat.

A szerencsés megfejtők vendégeink lesznek Dunaújvárosban.

Az első versenyszám – a 60 m-es síkfutás – a gyorsaságot teszi próbára. Ebben a tekintetben igazi példakép lehet az az amerikai atléta, aki Helsinkiben az atlétikai világbajnokságon 100 m-en, távolugrásban és a 4×100 m-es váltóban is aranyérmet nyert.

A neve?

Indián hoki

Az észak-amerikai őslakosok már több évszázaddal ezelőtt ismerték ezt a játékot. Az irokéz indiánok mérföldekre terjedő pályán játszották, egész törzsek küzdöttek egymás ellen. Őshazájában, Kanadában 1867. óta nemzeti játék. Manapság a pálya területe 100×60 méter, a két kapu egymástól 75 méterre van. A játék célja: a bőrszíjakkal és bőrfonállal ellátott ütővel kell a kemény gumilabdát a kapuba juttatni. Nagyon hasonlít ez a játék a jégkorongozáshoz, érdekes, hogy egyre több helyen játsszák tornateremben is.

Talán nálunk is meg lehetne próbálni. Esetleg még a magyar jégkorongozás sanyarú helyzetén is segítene.

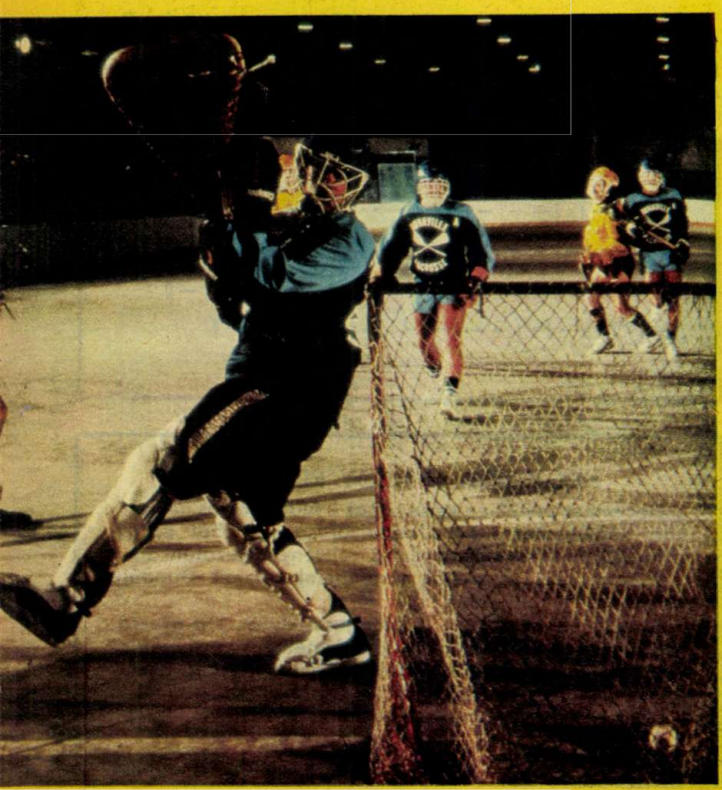

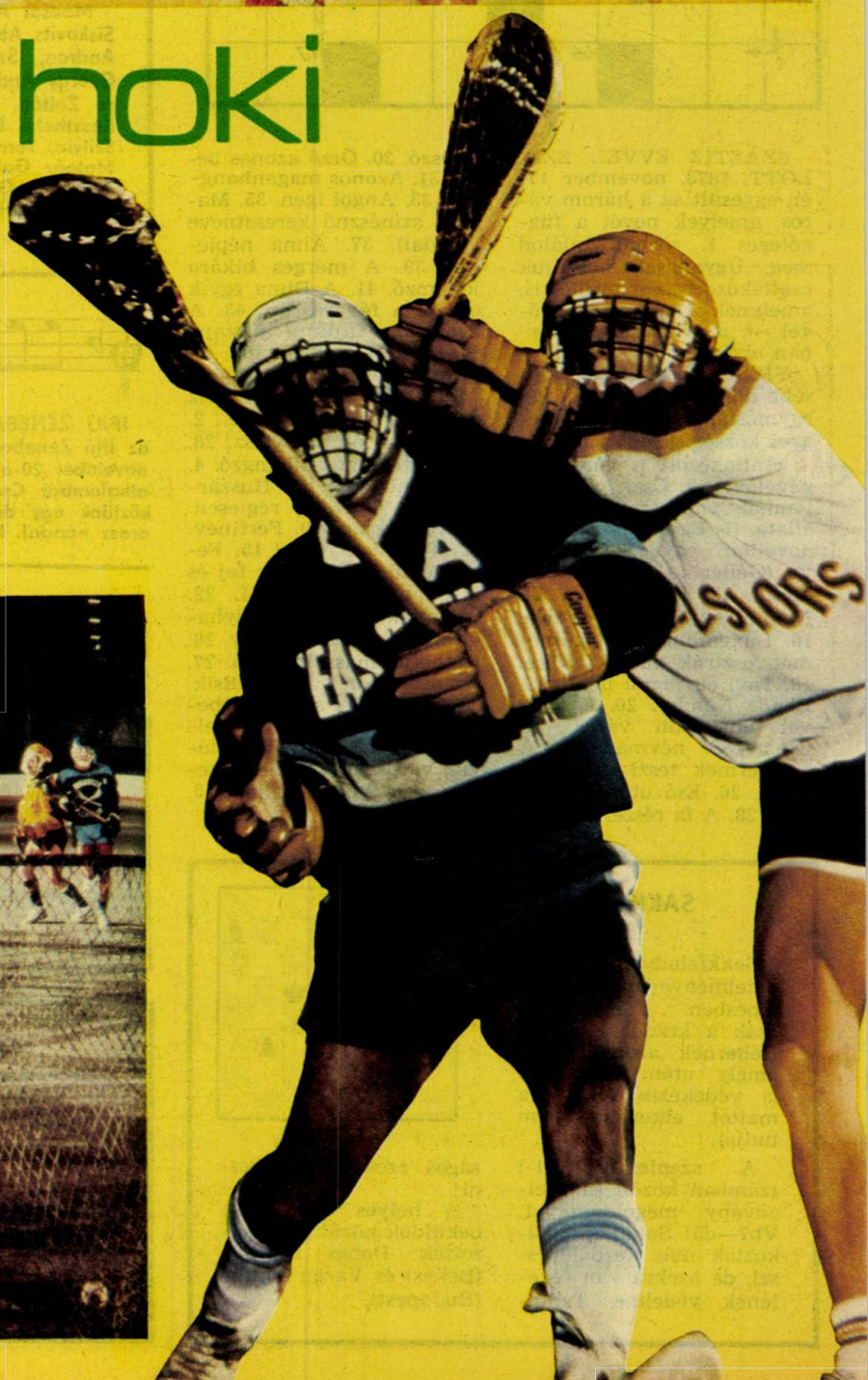

A szelence titka

Szöveg: Bedő István
Rajz: Endrődi István

10

FOLYTATJUK

INTER HUMOR

Összeállításunkat külföldi testvér-gyermeklapokban — Cutezatorii (Románia), Jó Pajtás (Jugoszlávia), Kamarat (Csehszlovákia), Pionoro (Kuba), Pionyerszkaja Pravda (Szovjetunió), Szeptemvrijcse (Bulgária), Trommel (NDK-beli) — megjelent rajzokból válogattunk.

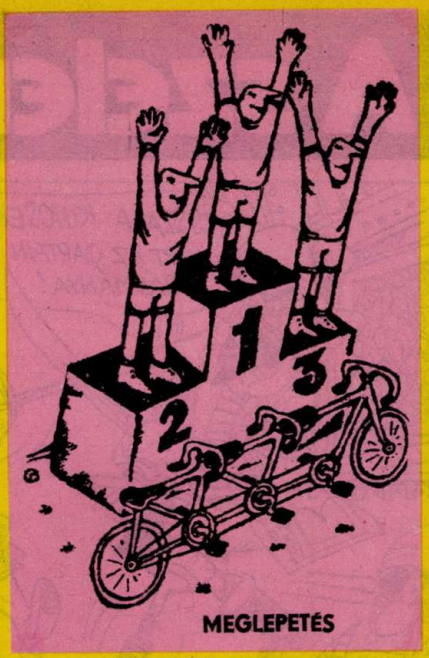

MEGLEPETÉS

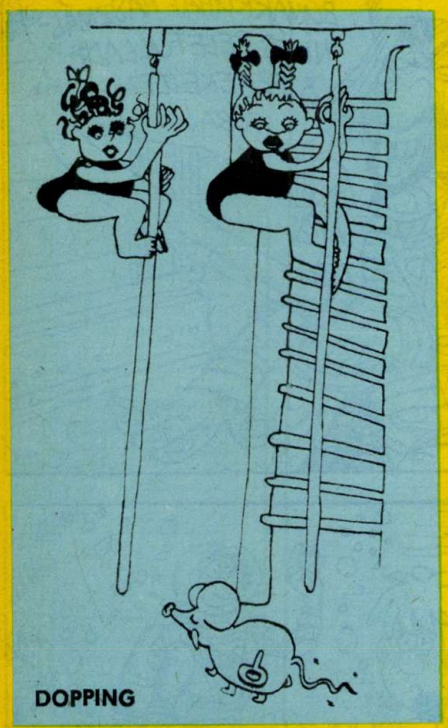

DOPPING

ILLÚZIÓ

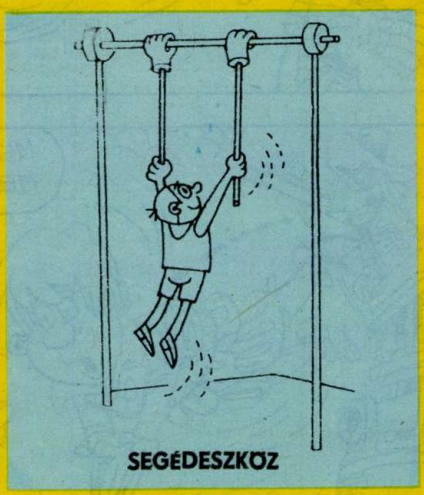

SEGÉDESZKÖZ

RAG-SZÓDIA

„VÉDŐRUHA"

TÁVOLI ROKON

A GAZDAGSÁGOT NEM PÉNZZEL MÉRIK

RIPORTUNK A 3–4–5. OLDALON

FOTÓ: WAGNER MARGIT

83/30

XXXVIII. ÉVF. • 1983. NOVEMBER 10. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

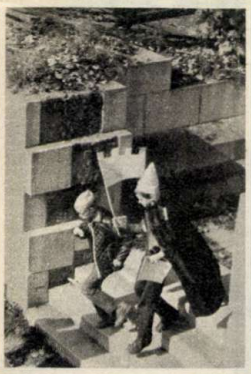

Törökök és magyarok. Különleges akadályverseny.
Jelmezes Jumurdzsák.
Várjáték Egerben.

Afrika sakktáblája.
Végjáték a fekete kontinensen.
Pretoria egy királynővel.
Külpolitikai Világlátó.

Fuss, hogy futhass!
Együtt könnyebb.
Ki a gyorsabb?
Caolától Marathonig.

margó

A FALAK NEM OMLANAK LE

Az osztály úgy vonult át a Hősök terén, ahogy három tucat gyerek „vonulni" szokott, ha egybecsődítik őket: virgonckodva és meglehetős ricsajjal. Miért ne? Langyos volt a levegő és sütött a nap. Azután a nyakfájdítóan hatalmas épület előtt megálltunk és a tanári szótól megjuhászodva illedelmes sorokba rendeződtünk. Úgy léptünk be a művészetek szentelt csarnokába, ahogy az dukál. Szépen, némán, a sorból ki nem lógva jártuk végig a termeket. Ahol kellett, megálltunk, meghallgattuk a magyarázatot, és mentünk tovább. Érdemes lenne megtudni, kinek hány perc után lett elege a múmiákból, mikor jutott először az eszébe, hogy az osztálykirándulás az Állatkertben folytatódik, ahol ugye az ember mégiscsak szabadabban érzi magát.

Nehogy azt higgye valaki, hogy a múzeumbéli ordítozás joga mellett készülök lándzsát törni a meg nem értett gyermekek nevében! Csak éppen eszembe jutott ez a hajdani kirándulás, amikor nemrégiben ugyanabban a múzeumban egy kép előtt elbámészkodva majdnem orra buktam. Nézek a lábam elé: hát egy gyerek ül ott, és elmélyülten rajzol, színez, rajzol, színez. Szerte a társai, kis ülőpárnákon ugyanígy fáradoznak. Minek ordítanának? Kidugott nyelvvel amúgy sem lehet, márpedig köztudott, hogy az a rajzoláshoz elengedhetetlen. És a teremőr nénik! Én úgy emlékeztem, gyanakvás ül a szemükben és nem nagymama-mosoly!

Ha meglepődtem volna, abból rögtön kiderülne, hogy ritkán járok múzeumba. Mert ma már talán nincs is olyan múzeum, ahol ne találnának ki mindenféle foglalkozásokat a mindenféle korú látogatóknak. A Nemzeti Múzeumban edényt, ékszert, római ruhás bábot lehet készíteni az ősszel, a Budapesti Történeti Múzeum játékműhelyét úgy hívják: Hajdanában-danában. Akik a legutóbbi foglalkozáson ott voltak, Mátyás király udvarát keltették életre. De a környezet és a természet védelmezői, barátai sem árválkodnak, őket a Mezőgazdasági Múzeum szakkörei várják. Csak három fővárosi példát rántottam elő hirtelen, csak olyanokat, amelyek megmaradnak az épület falai közt. Mert már az is előfordul, hogy egy múzeum kirándulások szervezésére társul egy utazási irodával.

A falak ettől sem omlottak le. Sőt, szilárdabban állnak, mint annak előtte, amikor csupán kiállítások mutatták be a múlt emlékeit megilletődött látogatóiknak. Eltűnt közülük az idegenség keltette, megszeppent áhítat. A helyét pedig nem a műveletlenség veszi át, hanem a művészetek és a kultúra értő és természetes szeretete.

Nádasi Tibor

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS
Szerkesztő: BŐCS FERENC, SZIGETI PIROSKA
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 139,50 Ft I. félévre 77,50 Ft II. félévre 62 Ft

83.2576 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-19583

INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

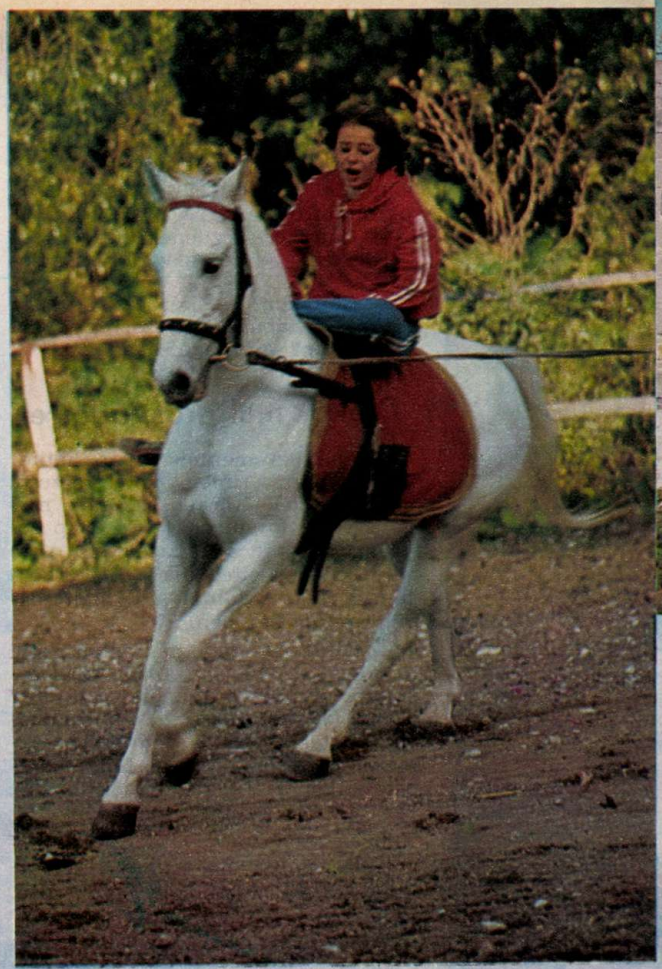

A GAZDAGSÁGOT NEM PÉNZZEL MÉRIK

— Jó reggelt!

A hang messziről érkezett hozzám, talán nem is nekem szólt, véltem. A másik oldalamon még alhattam volna egyet.

— Megígérted, indulnod kell! — mondta a hang és erősítésül a vállamra nehezedett egy kéz. Az ám!, ugrottam fel, az ígéret.

— Hánykor kezdenek reggel? — kérdeztem a szilvásváradi iskolában.

— Hánykor? — kérdeztek vissza diákok és tanárok egyszerre. — Talán mikor? A világossággal!

Diákok malterosvödörrel

A Szalajka mentén aznap hatkor világosodott. Hideg volt, őszutói ködös reggel. Körben a Bükk magára vette fátyolruháját, a Nap sokáig bírkózott a fellegekkel.

— Mikor keltél ma? — kérdeztem a fiút. A falnál állt, malterosvödörrel a kezében.

— Ötkor — mondta, aztán tette a dolgát a vödrök körül. Érkezésünkre kialakult menete volt már a munkának: valaki a malterkeverőt etette, ketten a vödröket lapátolták tele, néhányan a teli edényben vitték a fal alá, onnan húzták föl csigán a betont a háztetőre.

— Nehéz?

Csák Anikó harmadik osztályos tanuló kissé rosszallóan nézett rám.

— Meg lehet próbálni.

Az első vödör pehelykönnyűnek tűnt. A másodikkal már lassabban szaporáztam a lépteimet. A harmadikhoz elfogadtam a vödör füléért nyúló kéz segítségét.

— Nem szokta a cigány a szántást! — nevetett két forduló között Bakk Tiborné napközistanár. — Igaz, magunk sem vagyunk kőművesek. Fél éve még egy kutyaólat se tudtam volna összeeszkábálni, most meg! Nézze meg a házat: ez mind a mi kezünk munkája.

Ha saját szememmel nem látom, nem hiszem el. De hát ott állt előttem a ház, a Jókai Mór úttörőcsapat leendő nyári tábora. A negyedikes Vass Zoltán és Koch Tamás lapátolta a betont, Orbán Árpád — a hetedikes Róbert apja — hordta éppen a vödröket, Orbán Árpádné húzta a csiga kötelét, odafönn meg Csák József várta a betont. Magdi néni pedig — a napközistanár, a fordulók közti pihenőben tovább mesélte a ház történetét.

— Sokan azt mondják: minek nektek, szilvásiaknak elmenni, hiszen otthon megvan mindenetek. Ami igaz, az igaz: ritka szép környék a miénk. Irigyli is mindenki, aki erre jár. De már csak ilyen az ember: hegyről a víz mellé vágyik, a síkságról meg föl a dombra. Miért ne láthatnának a mi gyerekeink is más vidékeket? S miért ne mutathatnánk meg még több gyereknek a falunkat? Így született meg az ötlet: építsünk egy olyan tábort, ahol vendégeket fogadunk, s aminek fejében a szilvási gyerekek is eljutnak máshová.

A GAZDAGSÁGOT NEM PÉNZZEL MÉRIK

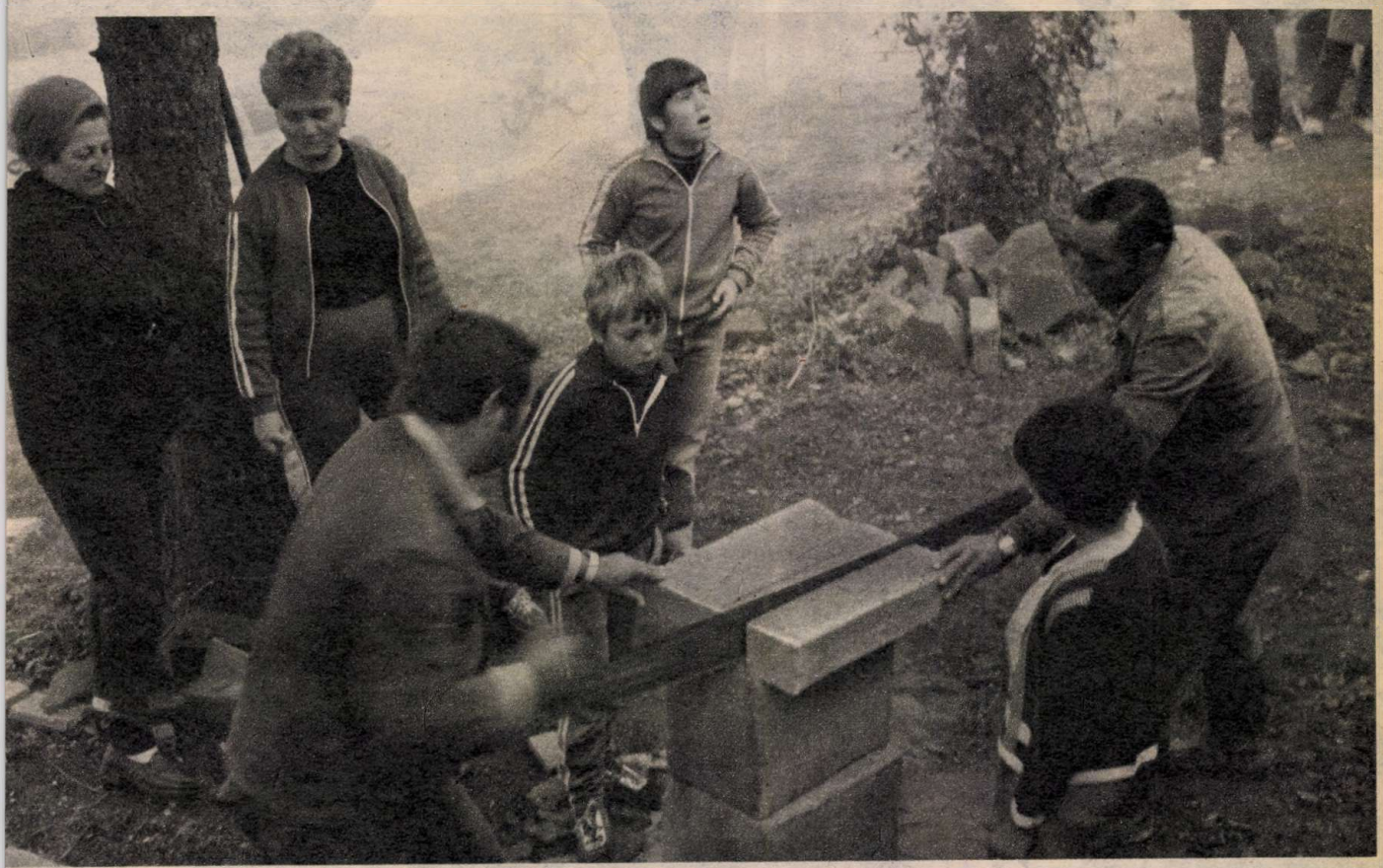

„Beton!" — hangzott a tetőről a sürgető szó. A tanárnő a keverőhöz indult, hogy megnézze: mi a kevés, a víz, a kavics vagy a cement? A hetedikes Juhász Csaba néhány percre nekitámaszkodott a falnak. Munkaviselt kesztyűjével még ekkor sem engedte el a kötelet.

— Fáradt vagy?

— Én nem! Nem először csinálom ezt a munkát. Mi is építettünk házat, ott is segítettem.

— Ha nem itt lennél, mit csinálnál otthon?

— Majdnem ugyanezt. Még nincs kész a házunk, most hozták meg a lépcsőt, tegnap a garázst festettük anyukámmal. Nem maradnék munka nélkül.

— Mi leszel, ha nagy leszel?

— Még nem tudom. Eddig még mindig az a munka tetszett, amit éppen csináltam. Most kőműves szeretnék lenni.

— Itt, Szilvásváradon?

— Igen. Szép falu a miénk. Nem mondom, Pestre szívesen megyek. Voltam is ott egyszer, meg majd biztosan megyek is. De élni itt élek majd, Szilváson.

Megjött az anyag, Csaba ügyes mozdulattal akasztotta a vödör fülére a horgot. „Megy a beton" — szólt föl a tetőre és meghúzta a kötelet.

— Szorgalmas gyerek. Nem igazán jó tanuló, de olyan ember, akiből kiváló mester lehet.

Biztatás a munkához

Hátra se kellett néznem, már megismertem a napközistanárnő rekedtes hangját. Intézkedett a keverő ügyében, most az embereket a tetőn regulázza. Nem tudom, hangját az építkezés vitte-e el? Vihette volna: Zagyva Jolán úttörővezetővel és Kozák Lászlónéval, a másik napközistanárral együtt, hármasban taposták végig — szó szerint! — az építkezést. Alig egy fél éve kezdődött a dolog, de a történet már legendaként terjed. Hogyan teremtett három tanárnő, egy iskola, egy falu szorgalma huszonegyezer forintból (ennyi volt az indulópénz, az úttörőcsapat farsangi bevétele) több százezer forintos értéket.

— Egyedül semmire sem mentünk volna — mondta az úttörőcsapat vezetője. — Elsőnek a bélapátfalvi cementgyár állt mellénk. Sass Kálmán igazgatónak mondtuk el az ötletet, ő adta a legnagyobb segítséget, meg a legtöbbet: biztatást a munkához. Csak elkezdeni volt nehéz, ahogy haladtunk, úgy jött a segítség. Nemcsak a hevesiek, a borsodiak is segítettek! Amikor meg a tévében közzétettük: kiadó a tábor, akkor derült ki, hány iskolának jön jól ez az építkezés. Néhány iskola azt is vállalta: több évre leköti a helyet. Mi meg kiszámoltuk: még haszna is lehet az úttörőcsapatnak a táborból.

— Milliomosok lesznek a szilvásváradi úttörők?

— Milliomosok nem, de gazdagok igen. Ezt a gazdagságot azonban nem pénzben mérik.

Estére telt az idő, hogy Bakk Tiborné hangja sikerrel pásztázta végig az építkezést. „Mára elég!" — mondta már vagy harmadszor. „Még ezzel a néhány vödörrel ráteszünk" — hajtogatta Orbán Árpád.

— Holnap lehet folytatni — engesztelte őket a tanárnő.

— Holnap is itt vagyok! — jelentette Juhász Csaba.

— Mikor kezdünk?

— Ahogy szoktuk. A világossal — mondta a fiú és lehúzta munkaviselt kesztyűjét.

Major Árvácska

Fotó: Wagner Margit

UNA

MONDJ VÉLEMÉNYT!

_MAS ŐRSI »ÓRÁK«?

— Legszívesebben kilépnék az úttörőből — hajolt közelebb a fiú, s a hangját lehalkította.

— Miért?

— Mert unalmasak az őrsi órák. Az ifivezető eldarálja a mondókáját, aztán itt ülünk és nézzük egymást és unatkozunk...

Őrsi órák? — a fiú akarva vagy akaratlanul így mondta. Tehát óra, mint a földrajz, a fizika és a többi. Milyenek lehetnek?

Sikerült egyet — a hátsó padban — végigülni.

A mókázás elmaradt

A tanítás befejeztével — úgymond — a „hatodik órában" tartották. Az ifivezető kint ült a tanári asztalnál, s — nekem úgy tűnt — „feleltette" őket. Sorra elmondatta, ki, mit csinált az előző foglalkozás óta. (Nem tudom, osztályozta-e a válaszukat. Még ez is előfordulhatott...) Kihirdette a soron következő feladatokat, majd megkérdezte: milyen játékot ismernek? Az egyik lány közbeszólt: mondjon ő játékot. A játék elmaradt. „Most mit csináljunk?" — kérdezte az ifivezető. „Mondjatok ötleteket." Most is közbeszólt valaki: „A mókamester mondjon." Az ifivezető rábólintott: „Jó. Mondjon a mókamester és mókázzatok!" A mókamester azonban hallgatott. A mókázás is elmaradt.

Ez az őrsi foglalkozás bizony unalmas volt! Nem úgy, mint egy átlagos óra, hiszen az izgalmas, tanulságos is lehet, hanem mint a tévében a szünetjel. Volt az őrsi összejövetelnek tanulsága: így nem szabad csinálni!

Vajon miért volt unalmas? Talán, mert az iskolában, a tanteremben — ráadásul a padokban ülve — tartották? Elmentem még két iskolába, ahol az őrsgyűlések és a rajfoglalkozások kerete ugyanilyen volt, a tartalma viszont... De beszéljenek inkább ők magukról.

Budapesten a Rózsák terén levő szerb—horvát iskola tanulóinak nyolcvan százaléka kollégista. A nem kollégisták messziről járnak az iskolába. Hogy mindent elvégezhessenek, a nap huszonnégy óráját szigorú rend szerint kell beosztaniuk.

— Az osztályban találkoztunk, mert a klubunkban a jugoszláviai testvériskolánkkal közösen kiállítást rendeztünk Ivan Mestrović jugoszláv szobrász munkásságáról — mondta a nyolcadikos Dudás Györgyi.

Elmeséltem neki és társainak (a Delfin őrs tagjainak) az elégedetlenkedő fiú történetét.

Morgás helyett

— Az osztályban is lehet érdekes őrsgyűlést, rajfoglalkozást tartani — állította Szávity Krisztina. — Aki unalmasnak találja az úttörőéletet, morgás helyett inkább találjon ki jó programokat!...

— Úgy láttam, hogy ti sem remegtetek az izgalomtól... — jegyeztem meg.

— A mostani összejövetelünk valóban nem volt „jaj, de izgalmas", de fontos volt, mert a következő hónap programjait beszéltük meg — mondta Fülöp Györgyi. — Az ilyen megbeszélésekre szükség van, és helyszínnek ideális az osztályterem. Amiről szó volt, az mindnyájunkat érdekelt és nem is unatkoztunk. Ugye? — körbenézett. A többiek igazat adva bólintottak.

— Lehetne több diszkó, klubdélután, — mondta Jurkovits Renáta, a Delfin őrs vezetője. Pillanatra elhallgatott, megrázta a fejét. — Csak hát nem lehet folyton diszkózni. Más dolgunk is van. Most is mindjárt mennünk kell röplabda edzőmérkőzésre.

Annyi idejük még maradt, hogy elújságolják: novemberben iskolájukban szavalóversenyt rendeznek, amelyen mindnyájan résztvesznek! A néptáncosok, az énekkar és a zenekar tagjai pedig már a tavaszi nemzetiségi úttörőfesztiválra készülnek.

A IX. kerületben, a Szamuely utcai iskolában a 7/a-sok a földrajz-teremben gyülekeztek a rajfoglalkozásra. Pőcze Mária a késők miatt dohogott.

— Ha egyszer kötelező, akkor miért nem jönnek? — mondta.

— Ki írta elő, hogy kötelező?

— Mi magunk.

Az első tíz-tizenöt percet bizony itt is a kényszer szülte. A rajfoglalkozás utáni beszélgetésen azonban elmondták, hogy csupán az idegen jelenléte feszélyezte őket. Ez biztosan igaz is volt, mert aztán belefeledkeztek a játékba. Semmi különlegeset nem csináltak, csak megbeszélték a hivatalos ügyeiket (a „Kiváló raj" verseny feltételeit, a társadalmi munkát), és játszottak, ahogy máskor is szoktak. Vidám társaság. Az egyik őrs neve Szeleburdi, a másiké Pletyi.

Értik a tréfát

A rajfoglalkozás utáni „véleménymondásra" Bordács Julianna, Bozóki Ernő, Nagy Julianna, Vatai Kinga, Márkus Anita, Bálint Orsolya és Pőcze Mária vállalkozott.

— Milyen volt ez az összejöveteletek?

— Jó, csak rövid — vélekedett Pőcze Mária.

— Nem volt rövid, csak annak tűnt — pontosította Márkus Anita. — Máskor is így csináljuk, de ha kimegyünk az udvarra, akkor néha ránksötétedik.

Tavaly még az osztályfőnökük — Bertli Márta —, mint rajvezető, tartotta a rajfoglalkozásokat. Most a háttérből nézte, hallgatta őket, s Bálint Orsolya rajtitkár „elnökölt". Két ifivezetőjük velük együtt játszott.

— Jó-e, ha tanár is jelen van?

— Nem zavar, ha itt van a tanár — mondta Bálint Orsolya és ránevetett az osztályfőnökükre. — Az ifivezetők sem zavarnak. Értik a tréfát — tette még hozzá.

— Miért nem búvóhelyen gyűltetek össze?

— Ez a mi tantermünk — mondta Nagy Júlianna. — Van ez olyan jó, mint mások búvóhelye.

*

Ácson az egyik iskolában — olvashattátok a Pajtás szeptember 29-i számában — megszüntették a rajokat, a másikban pedig az őrsöket a szakkörök váltották fel. Kispesten az Eötvös utcai iskolában a hetedikesek és a nyolcadikosok klubokba járnak. Gyöngyösön — ahogy Budapesten az úttörővasútnál — vasutas csapatot alakítottak. A Szamuely utcai és a szerb—horvát iskolában megtartották a régi formát. S ez rendjén is van, hiszen csak ott érdemes, ott kell a szervezeti kereteket változtatni, ahol a régi akadályozza a munkát. Egyetérthetünk Szávity Krisztinával, aki azt mondta; nem a helyiségtől függ az úttörőfoglalkozás sikere.

Szente Pál

Fotó: Szalay Béla

ZSIBONGÓ

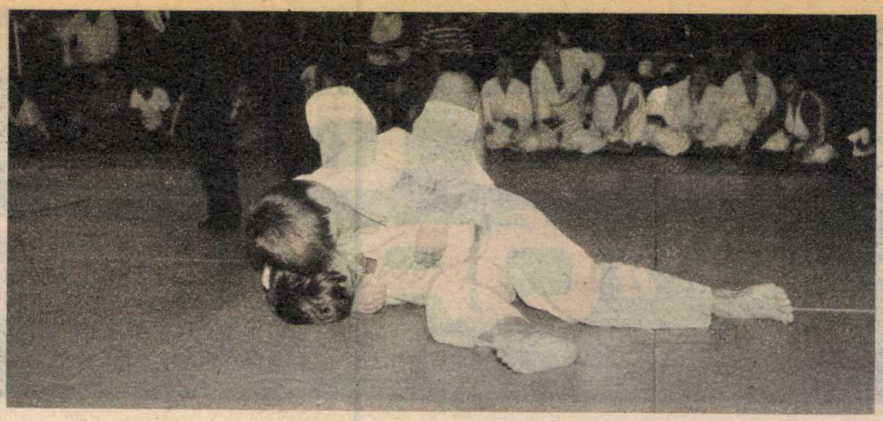

TATAMI-ÜNNEP

A úttörő-olimpia budapesti cselgáncs döntőjét november 12-én rendezik meg, az Újpesti Dózsa Megyeri úti csarnokában. A küzdelmek mellett a programot a IV. kerületi úttörőház makramé- és kerámia szakkörének kiállítása, valamint a XV. kerületiek zenekarának fellépése teszi színesebbé. Az Újpesti Dózsa és a Budapesti Úttörőelnökség azok részére, akik a versenyen fotózni akarnak, pályázatot hirdet. A képek legalább 18×24 centiméter nagyságúak legyenek, 1983. december 31-ig kell beküldeni őket a Budapesti Úttörőelnökség címére: Budapest, Köztársaság tér 27. — 1081.

TÜSKE

Kispesten a tizenegy emeletes ház liftjére várakozott hatalmas termetű apuka és pöttöm – alsótagozatos – kisfia.

– Elmehettél volna Margit néniékhez... – dohogott az apa. – Most miért nem jó ott?! Anya szülői értekezleten van, én meg mehetnék pénzt keresni.

– Ilyenkor? Késő este? Hová? – csodálkozott a fiú.

– Hová, hová... Számít az? Maszek meló.

A fiú felnézett az apjára, mosolygott.

– Hidd el apa, jobb lesz otthon – mondta.

S az apa erre már – szerencsére – nem tudott visszavágni.

(Szente)

MULATSÁG A GALGA MENTÉN

Szüreti mulatságot rendezett a galgahévízi Kodály Zoltán Népművelés Háza, a helyi népi együttes és a Jugoszláviából érkezett kikindai kulturális egyesület tánccsoportja. A század eleji Galga-völgyi palóc népviseletbe öltözött fiatalok régi szokásokat, táncokat, szüreti rigmusokat elevenítettek föl a falu utcáin.

SEGÍT A KÖNYV

Biztosan tudjátok mindannyian, hogy nem könnyű dolog egy igazán jó őrsi gyűlést, vetélkedőt, kirándulást vagy sportdélutánt megszervezni. A minél változatosabb, érdekesebb programok összeállításában nagy segítségetekre lehet például az a húsz könyvből álló egységcsomag, melyet az Ifjúsági Lap-, és Könyvkiadó Vállalat negyven százalékos árengedménnyel kínál nektek is. Többek között ezeket a köteteket találhatjátok benne: Úttörőmesterség, Rajvezetők könyve, Őrsvezetők könyve, Sportjátékok sportfelelősöknek, Játéksarok, Jelképeink, Észforgató... Ne késlekedjetek, a könyvakció még november 15-ig tart! Az egységcsomagot a következő címen rendelhetitek meg: Ifjúsági Lap-, és Könyvkiadó Expedíciója, Budapest Schönherz Zoltán u. 65/b. — 1184. Természetesen itt minden felnőttet is szívesen látnak.

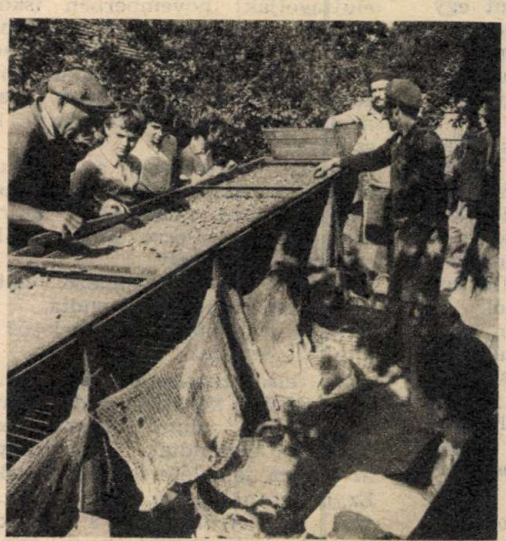

HAGYMA-MENTŐK

Csodagép. Így mutatták be a makói gyerekek ezt a házi szerkesztésű hagymaosztályozó kombájnt, amely egyetlen művelettel képes ötféle nagyságú dughagymát zsákokba válogatni.

Legfrissebb hírek szerint a „hagymaváros" úttörői a földeken böngészve 2096 mázsa hagymát mentettek meg a népgazdaságnak!

1 PERC ÚTAZ EXPRESS -SZEL

Novák Rudolf, az EXPRESS osztályvezető-helyettese:

— Minden kirendeltségünk szervez túrákat a Duna-kanyarba, Egerbe, a Bükkbe, a Mátrába, Pécsre, a Mecsekbe, a Villány-hegységbe, a Balaton-felvidékre, Sopronba, Kőszegre, a Zemplén-hegységbe és az Alföldre. Tanulmányi kirándulásokra a nemzeti parkok, a munkásmozgalmi emlékművek felkeresését, irodalmi emléktúrákat vagy az „Építészeti stílusok Magyarországon" elnevezésű programot ajánljuk. Az egynapos esztergomi — tatai út például budapesti indulással és érkezéssel személyenként 240, a kétnapos soproni — kőszegi út 540 forintba kerül.

CIRKUSZ A MOZIBAN

A cirkuszról rendeznek klubnapot november 19-én Budapesten a Lenin körút 13. szám alatti Horizont tévémoziban, délelőtt 9 órai kezdettel. Belépődíj 10 forint. Gyerek-bohócverseny is lesz, amire a vállalkozó kedvűek jelmezben vagy anélkül a helyszínen jelentkezhetnek fél 10 és 10 óra között. A színpadon minden versenyző egy percig szerepelhet. Délután a kutyakedvelő gyerekeket várják. Akiik úgy gondolják, hogy kutyájuk hasonlít hozzájuk (vagy fordítva), s ennek eldöntését zsürire merik bízni, háromnegyed 2 és 2 óra között jelentkezzenek — négylábú társukkal együtt — a Horizont mozi bejáratánál.

FELFEDEZŐK NYOMÁBAN

Dr. Balázs Dénes geográfus-utazó — mint arról lapunk többször beszámolt — Érden megalapította a Magyar Felfedezők Múzeumát. A gyűjtemény ma már naponta látható, különösen az érdi gyerekek örömére. Könyvek, rajzok, térképek segítségével naponta indulhatnak el a nagy felfedezők nyomán.

TUDOD-E?

Hatvanöt évvel ezelőtt, 1918 novemberében Németországban forradalmi helyzet alakult ki a vesztes I. világháború után. November 9-én Berlin a forradalmi munkások és katonák kezére került. Karl Liebknecht kihirdette a szabad német szocialista köztársaságot. November 10-én II. Vilmos császár elmenekült; november 11-én Németország és az antant fegyverszünetet kötött. A birodalomban megdöntötték a monarchiát; a háború véget ért.

EGY KÉP — EGY MONDAT

– Fogyókúra, fogyókúra?

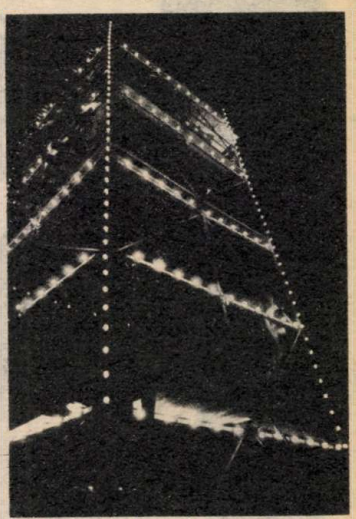

A TORONY

Nem színházi díszlet, s nem is olajfúró torony. A rock technikai arzenálja állandóan bővül, bámulatos gyorsasággal fejlődik. Az „őskor" rádióból fabrikált erősítői lassan múzeumba kerülnek, helyüket átvették a tizenöt méter magas hangfal-tornyok, hangjuk egy szabadtéri koncerten, akár két kilométerről is hallható.

ZSIBONGÓ

A VILÁGHÓDÍTÓ KISFIÚ

A gyermek Mozart

Haydn életpályája hosszú volt, szép és gazdag. Mozarté rövid, tragikus ragyogás. Mozart lángész volt, aki áttörte korának lehetséges horizontját. „Zenéje karcsú és zárt, arányos és tiszta körvonalú tünemény... áttetsző, mint a tengerszem és sugárzó, mint a nyárvégi égbolt." (Szabolcsi Bence)

A gyermek Mozart maga a csoda. Beszélni még nem tud, de ha valaki hamis hangot üt le a csembalón, sírni, toporzékolni kezd. Bármilyen hang neszez vagy koppan körülötte, azonnal megkeresi a zongorán, amin egyébként már minden melódiát és kíséretet föllel. Ezer évben egyszer születik ilyen talentum, aki ötéves korában már opuszokat komponál. Apja, a salzburgi érseki zenekar másodkarnagya gyorsan felismeri fia döbbenetes tehetségét, s életcélul tűzi maga elé, hogy a gyermekből nagy művészt faragjon. Zongoraiskolát állít össze számára — s maga is alig akarja hinni —, három hét alatt megtanítja hegedűlni.

Diadalmenet – tízévesen

A kis Mozart mindössze hatéves, amikor apja kíséretében első koncertturnéjára indul. A közönség az ájulásig el van ragadtatva. Lelkesen tapsol neki Ferenc császár, és Mária Terézia nem tud hova lenni az ámulattól és a bámulattól.

„Már" hétéves, amikor végigjárja a Rajna menti városokat, majd brüsszeli és párizsi sikerek után III. György angol király udvarában arat fantasztikus diadalt, ahol Händel legnehezebb műveit rakják elé, s első látásra lejátssza valamennyit a zongorán. Három évig tartó turné után térnek vissza Salzburgba, ahol Mozart valósággal elárasztja a várost gyermeki zsenijének fényével. Tízéves korában ismét egy diadalmenet következik, ezúttal Itália borul a lábai elé.

Mindenki csodálja a tizenéves fiút, ő pedig csodálja — mert itt érti meg igazán — az operát, melynek ragyogását oly módon kívánja meg, ahogy hasonló korú gyerek a játékot. Nápolyban már ő is operával mutatkozik be. A siker természetesen most sem marad el, a siker, ami úgy ömlik a kis Mozart nyomában, mint a medréből kilépő folyó. Luzio Silla című dalművével búcsúzik a kéklő olasz égtől, s talán nem is sejti, hogy ez a búcsú a gondtalan, sikerekben gazdag, boldog gyermekéveknek is szól.

A csodagyerek ifjúvá serdül, s ezzel elveszti varázsát. A szenzációra éhes közönség tudomásul veszi, de már nem rajong érte. Pártfogója, Zsigmond salzburgi érsek meghal, s utódja nemhogy nem kedveli az ifjú muzsikust, de lépten-nyomon fölényeskedik vele, s ha csak teheti, porig alázza. Elnémítani persze, nem tudja, hiszen a csodagyerekből nem szürke felnőtt válik, hanem alkotó géniusz, akiből valósággal árad a muzsika. Gyors egymásutánban megír kilenc misét, jó néhány szimfóniát és Haydn barátságának hatására megszületnek remek kvartettjei. Pedig szenved az értetlenségtől, a közönytől, iszonyúan hiányzik neki a közönség rajongása, a sikerek fényes bódulata.

Párizsban más az úr

Meg kellene próbálni újra! Meg kéne kísérteni ismét a siker szeszélyes szerencse-istenét — gondolja és apjához fordul segítségért, aki most is és mindvégig hisz fia tehetségében. Az öreg Wolfgang minden pénzét odaadja egy új hangversenykörútra, bár tudja, hogy ha nem sikerül, ő végérvényesen tönkrement.

Ezúttal sajnos nem kíséri fény és ováció az ifjú muzsikus útját. Apja levelei biztatják, „ostorozzák" a továbblépésre, mivel tapsvihar nem szárnyaltatja az utazót. Párizsba is rosszkor érkezik, mert ott egy kemény német muzsikuszseni uralja a közönség szívét, s Gluck fényében Mozartot senki sem veszi észre. A már amúgy is összetört zeneszerzőt Mannheimben szerelmi csalódás várja, s most már igazán nincs más választása, vissza kell könyörögnie magát a salzburgi érsek kegyeibe. Megalázkodni, s alázkodva is tovább alkotni. Műveiben egyre több a vergődő, küszködő drámaiság, s bármilyen tündökletes tehetség is Mozart, kortársai zavarosnak és nehézkesnek érzik a zenéjét. Nem értik benne az új hangzatokat, képtelenek belátni mélységeit.

A fiatal művész le akarja vetni magáról a sivár élet nyűgét, fölkerekedik hát és Bécsbe utazik, ahol összetalálkozik régi szerelmének húgával, s hamarosan feleségül veszi. Ifjú férj korában írja első igazi színpadi művét. A Szöktetés a szerájból boldog, bizakodó humorú opera, ami végre meghozza számára a sikert, s ez újabb csodateremtésre sarkallja a szerzőt. Életre kelti, megteremti Figarót. A siker frenetikus, de egyben különös is. Figarót ünneplik, a szerzőt felejtik. Senki sem törődik az

Gluck miatt nem vettek tudomást Mozartról Párizsban

ifjú mesterrel, aki pedig súlyos anyagi gondokkal küzd és egyre betegesebb. Csak alkotó kedve lankadatlan, teremtő géniusza kikezdhetetlen. 1787. őszén új operával jelentkezik, a Don Juannal, amelyre egy zeneesztéta azt mondta, hogy a „Don Juan az operaműfaj megvalósításának egyetlen lehetősége: minden más kísérlet meddő tapogatózás." A Don Juan sikere után Hoffmann, Liszt Ferenc és Rossini is úgy tekintenek Mozartra, mint egy csodára.

Egyedül az utolsó úton

Miféle kegyetlen játéka az a sorsnak, hogy Mozartot minden tapsvihar után újra elfelejtik? Pedig olyan művek vannak már mögötte, mint a C-moll zongoraverseny, a C-moll szonáta, a hatalmas C-moll mise és persze, a gyönyörű mozarti operák. A művész mégis nyomorog. Gyakran éhbérért dolgozik, de a kenyérrevalót is elviszi a patika. Fáradtan, betegen, tört lélekkel kezdi el utolsó nagy művét, a Varázsfuvolát. Nehezen halad, inspirációra lenne szüksége, de legfeljebb baráti biztatásokat kap. A Varázsfuvola bemutatóját és sikerét még megéri, de túlhajszolt szervezete nem bírja tovább. 1791. december 5-én, 35 éves korában meghal. Utolsó útjára nem kíséri el senki. A legenda szerint egyetlen bús árnyék kódorog koporsója után — a kutyája. Még egy külön sírhely sem jutott minden idők legnagyobb muzsikus csodájának; Wolfgang Amadeus Mozartot egy tömegsírba dobták.

Magyar Katalin

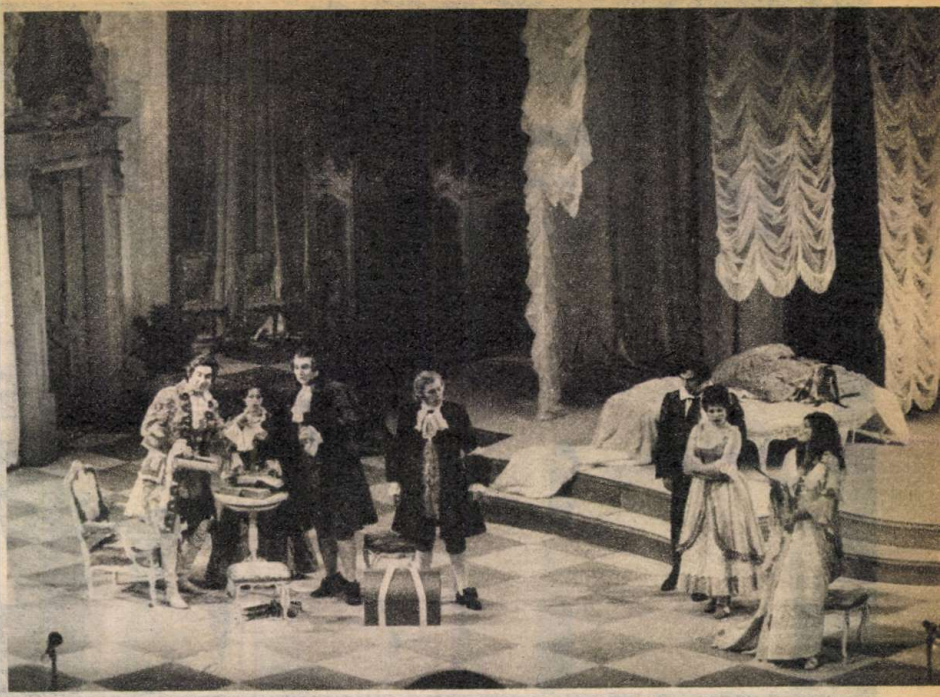

Figaró házassága a magyar Operaház színpadán

Hárman a Figaró házasságából: Kalmár Magda, Takács Klára és Sass Sylvia

SZÓMAGYARÁZAT

OPUSZ: A zeneszerzők műveiket keletkezésük vagy megjelenésük sorrendjében, általában op. 1./2., jelzésekkel látják el. (Mozart műveit Köchel szedte sorba, ezért használjuk nála a Köchel-jegyzéket.

GLUCK: (Christoph Willibald) zeneszerző, az opera korszakos jelentőségű reformátora.

A Don Juan két szereplője: Melis György és Polgár László

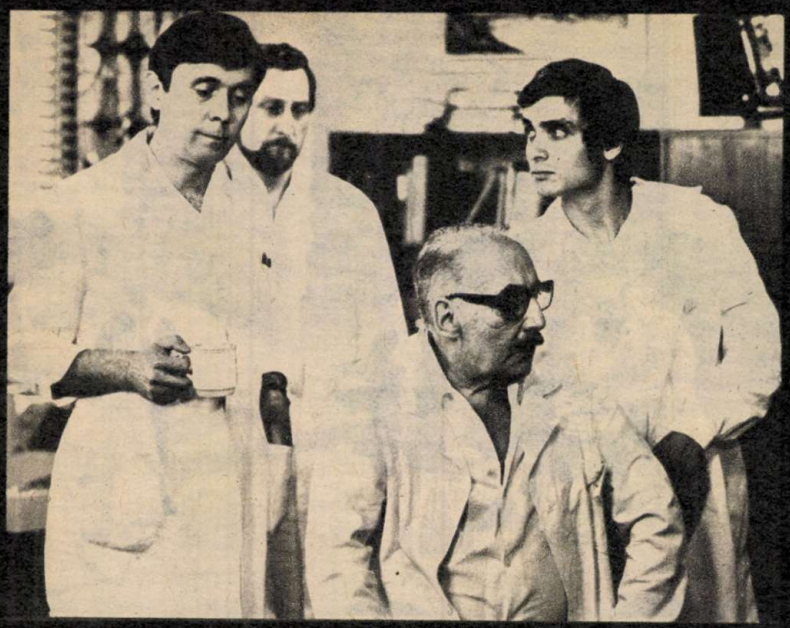

Tanácskozás egy nehéz helyzet után, melyben a jellemek újabb vonásokkal egészültek ki

Blazej doktor, mint sérült, azután a „bizonyos" autóbaleset után

KÓRHÁZ A SZÍVÜNK KÖZEPÉBEN

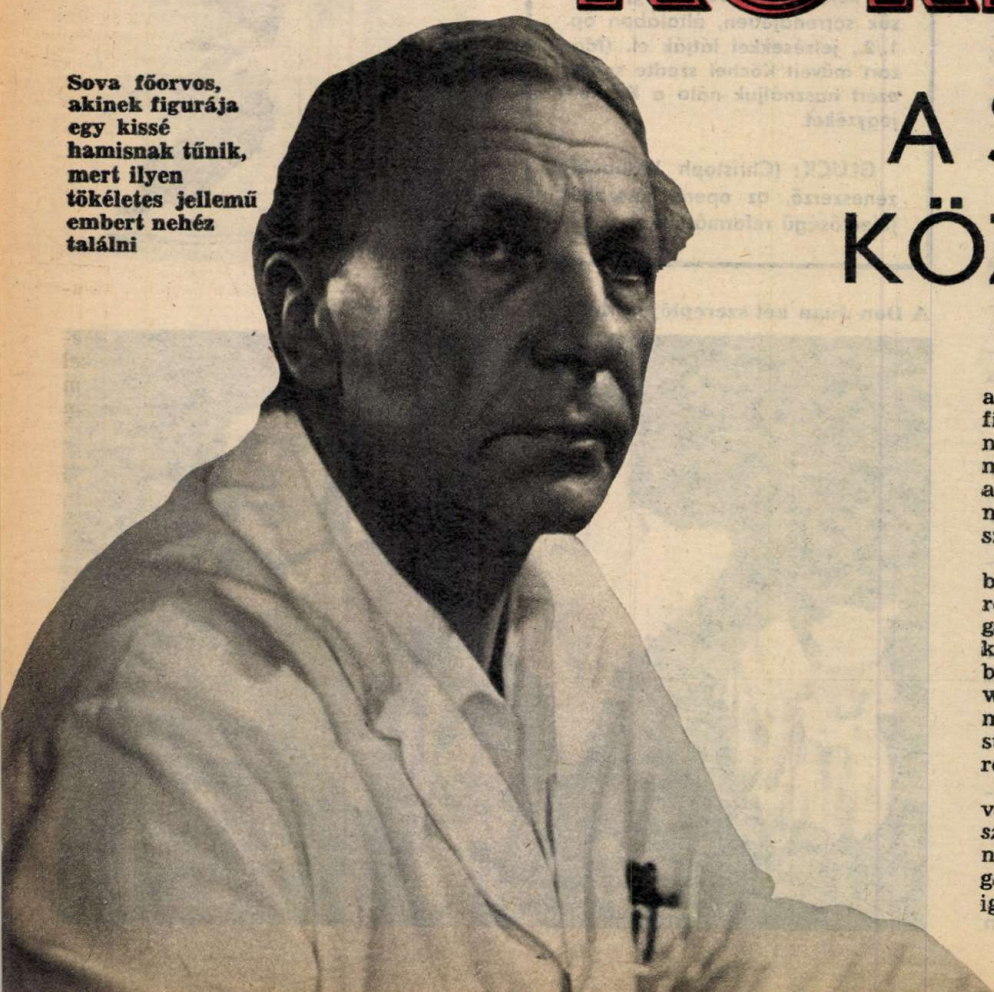

Sova főorvos, akinek figurája egy kissé hamisnak tűnik, mert ilyen tökéletes jellemű embert nehéz találni

Annak idején (valóban régen volt), amikor megtudtuk, hogy csehszlovák filmsorozat indul a televízióban, gyanakodva szívtuk a fogunkat. Mert ha mi nem tudunk igazán lebilincselő, az országot meghódító sorozatot csinálni, miért tudnának csehszlovák szomszédaink? Miért pont ők?

Nos, e miértre nincs válasz. Csak bizonyság van: ők tudnak! Illetve a rendező, *Jaroslav Dudek* érti a dolgát. Bebizonyosodott, hogy nemcsak káprázatos kalandfilmek vonzanak bennünket a képernyő elé, nemcsak westernekkel és rafinált horrorfilmekkel lehet fölrázni az érdeklődésünket. A csöndes hétköznapok tükre is lehet szívszorítóan izgalmas.

Gondolkodtál-e már azon, hogy vajon mi lehetett a *Kórház a város szélén* televíziós filmsorozat sikerének a titkai? Én latolgattam magamban a kérdést, de nem tudtam igazán bonyolult, mutatós magyará-

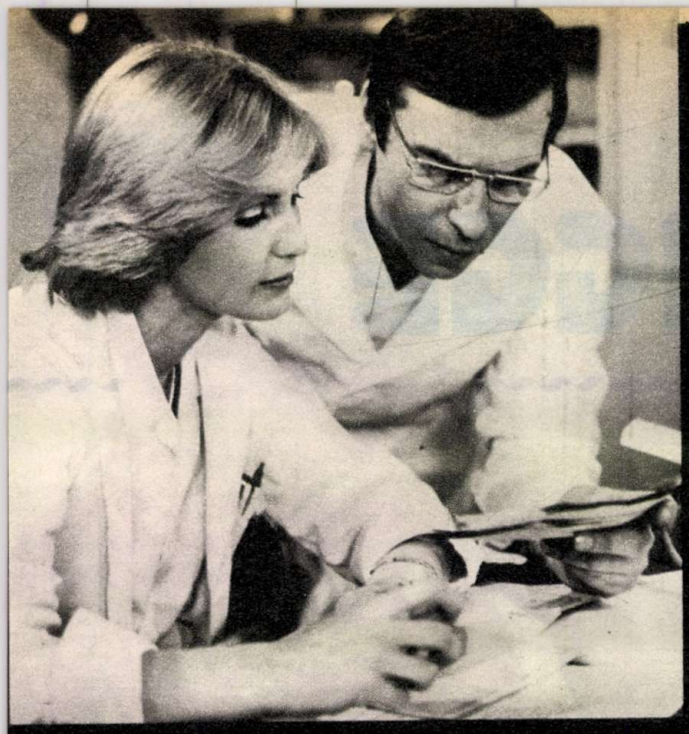

Elzbeta, aki nem tudta viszonozni zenerajongó kollégájának érzelmeit

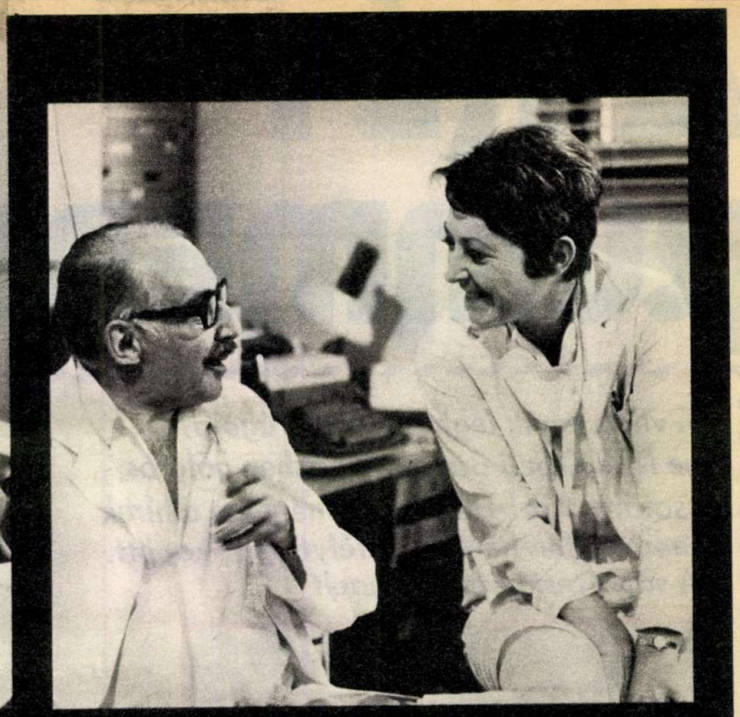

Két igazi hős, aki élni, viselkedni, helyes magatartásra taníthatnak bennünket

zatot találni. Mindig csak oda lyukadtam ki, hogy a film jó, s ebben rejlik sikerének titka. Ilyen egyszerű a dolog. Persze kérdezhetnéd akár tőlem, akár magadtól, hogy aztán miért volt jó? Mitől? Nem bánom, próbáljunk magyarázatot keresni. *Nézetem szerint a filmsorozat egyik fő erénye a kitűnő jellemábrázolás. Az izgalmakat voltaképpen nem az események pergése jelentette, hanem a különböző jellemek változásai.*

KI HITTE VOLNA

Gondolj csak *Blazej* főorvosra, aki az első részekben inkább taszító volt, mint vonzó. Egy ember, aki átveri a feleségét, aki pénzt fogad el a barátnőjétől, csak hogy megvehesse magának álmai kocsiját, egy ember, aki úgy tűnik, féltékeny nemes arcélű kollégájára, s ez beláthatatlan következményekhez vezethet. Eleinte senki sem hitt abban, hogy Blazejban igazi aranytartalékok rejtőznek, ki gondolta volna, hogy a vezetői felelősségtudat hajlíthatatlanra edzi a gerincét?! Ha valaki azt mondja a sorozat elején, hogy ez a Blazej egy sziklaszilárd jellem, hasunkat fogjuk nevettünkben. És ugyan ki gondolta volna az ifjú *Sováról*, hogy benne talajvesztetten pislákol a tisztesség? E két ember példája csak aláhúzza a nagy igazságot, miszerint a látszat csal.

Ha megkérdezné tőlem valaki, hogy mire tanított ez a sorozat, hirtelen azt mondanám; arra hogy ne ítéljünk felületesen, illetve, hogy ne hagyjuk magunkat legyőzetni az előítéletek által.

Strosmajer doktor — a nézők zömének kedvence — nem okozott meglepetést a jellemével. *Róla kezdettől fogva tudtuk; olyan ember, aki többször is sorba állt, amikor a tisztességet, a nyíltszívűséget, a lelki bátorságot osztották.* Strosmajer bebizonyította, hogy az egészséges szókimondás igenis jól áll az embernek, sokkal jobban, mint a sumákolás, a „ne szólj szám, nem fáj fejem" magatartás.

No és az idős Sova főorvos? Az ő figurája valamivel jobbra sikerült a kelleténél, ezért kissé hamisnak tűnt. (Nem hiszek abban, hogy léteznek hiba nélküli jellemek.) Számomra szimpatikusabb a Strosmajer féle jóság, a derűből, humorból, önirónából összegyúrt tisztesség, amely nem hallgatagon él a butaság, a rosszindulat, a tisztességtelenség mellett, hanem ingerkedik vele, mi több, le akarja győzni.

És micsoda női portrékat ragyogtatott föl ez a film! A szélkelep, de csupaszív *Márta* főnővér (!), az okos derűs, öntudatos *Elzbeta*, akinek minden adottsága megvan ahhoz, hogy kiváló ember, kiváló orvos és kiváló feleség legyen egy arra érdemes embernek az oldalán. S mi van, ha a társ nem méltó az ő tiszta, felszabadult szerelmére? Megalkudhat-e a sorssal egy Elzbeta, akinél már nemcsak a szív, hanem a szív és az értelem együttes erővel határozzák meg a szerelem értékét?

Inka Jahimova, a szép ápolónő igyekezett megalkudni, de a szerelem hatalma erősebb volt nála. Pedig ő megpróbált hazugságban élni, próbált eleget tenni az úgynevezett társadalmi elvárásoknak, a végén mégis fölállt, és elment. A hazugság nem az ő formája. A tévénézők közül sokan haragudtak rá, mert minden, amit tett, olaj volt az előítéletek tüzére. Én mégsem törtem pálcát fölötte, hiszen Inka nem tett mást, csak vállalta a szerelmet, s az ő esetében ehhez nem kevés bátorság kellett.

Na és *Danka*? A jobb sorsra érdemes doktornő, akinek szeme körül már megjelentek az első szarkalábak. Jellegzetes sorsvázlatokból állt össze az arca, amely minden nőre hasonlít, akit az élet igazságtalanul magányra kárhoztat.

MIÉRT JÓ?

Mitől jó egy film? Attól, hogy szereplőiben magunkra ismerünk, örömük az örömünk, bánatuk a bánatunk.

Attól, hgy látványos kalandok helyett apró mindennapos történetekkel köti le figyelmünket. Attól, hogy nem akar mindenáron jó film lenni, nem akar mindenáron művészi film lenni, egyszerűen csak pereg — akár életünk napjai — s e pergésben sorsok fonódnak, jellemek alakulnak, s bennük, mint a tükörben, szemtől szemben látjuk a tisztességet, az erkölcsi nemességet, a szerelmet, a jóságot, az álnokságot, az izgága butaságot, a gátlástalanságot, a gyávaságot, az áldozatkészséget, és a lelkierőt, szóval mindazt, ami az ember.

Blazej, Elzbeta, Danka, *Fesztova* doktornő, *Peterka*... Akarva-akaratlanul megőrizzük őket emlékezetünkben s továbbvisszük magunkban a sorsukat. És talán észre sem vesszük majd, hogy próbálunk úgy élni, viselkedni, viszonyulni társainkhoz, hogy ne érezzük magunkon Strosmajer szemrehányó tekintetét.

M. K.

A KÉT RUMMENIGGE

A világ egyik legjobb labdarúgója, az NSZK-beli Bayern München gólerős csatára, Karl-Heinz Rummenigge a hírek szerint „félelmetes" vetélytársat kapott. A saját testvérét: Michaelt

A sportújságok az idei ősz elején röppentették fel a hírt: az új idényben két Rummenigge keseríti majd meg a Bayern München ellenfeleinek életét. Karl-Heinz már évek óta a világ egyik legjobb játékosa, Michael pedig – a szakemberek szerint – joggal remélheti, hogy rövidesen az lesz.

– Lippstadtban születtem, 1964. március 2-án – nyilatkozta a Bravo című lapnak –, a hobbim a tenisz és a foci. Szeretnék olyan jó játékos lenni, mint a bátyám, aki minden szempontból a példaképem. A pályán is, másutt is.

Karl-Heinz mindig sok szeretettel beszél Michaelről.

– Nagyon jó adottságú srác – mondta –, erős a testalkata, 176 centi magas, elég izmos is, gyors, ruganyos, bátor. Még nincs húszéves, ha mindig olyan szerény, céltudatos, erős akaratú marad, mint most, akkor mi ketten rövidesen minden meccsen összekuszáljuk az ellenfél védelmét.

Azért nem mindenki örült Michael felbukkanásának. Az ellenfelek egyáltalán nem tapsikoltak a hír hallatán, hogy most már két Rummeniggével kell bajlódniuk. Toni Schumacher, az 1. FC Köln válogatott kapusa így panaszkodott:

– Karl-Heinzet – már amennyire lehetett – kiismertem, nagyjából sejtem, hogy mikor mire készül a kapu előtt. Persze, még így is sokszor meglep. És akkor tessék, színre lép a testvére, akiről semmit sem tudok. Csak azt, hogy Rummenigge. És ez éppen elég, hogy borsódzni kezdjen a hátam.

Íme, egy látványos „bizonyíték", az ellenfelek félelme nem alaptalan

A tehetséges Michael szerény is

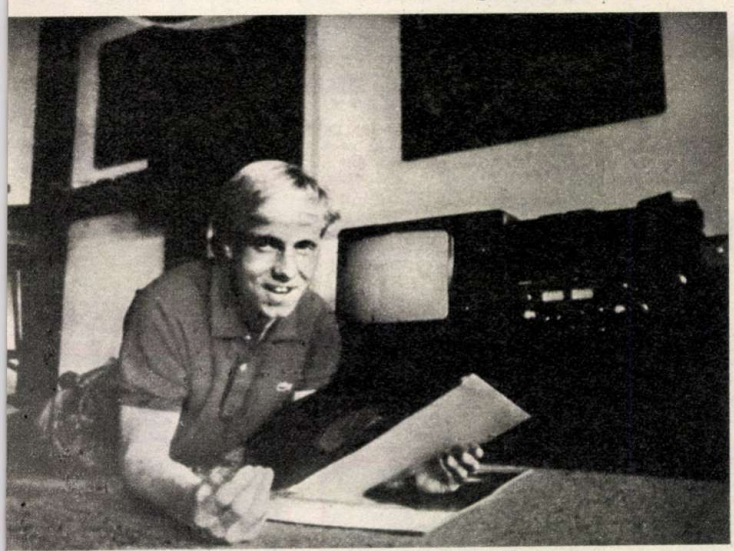

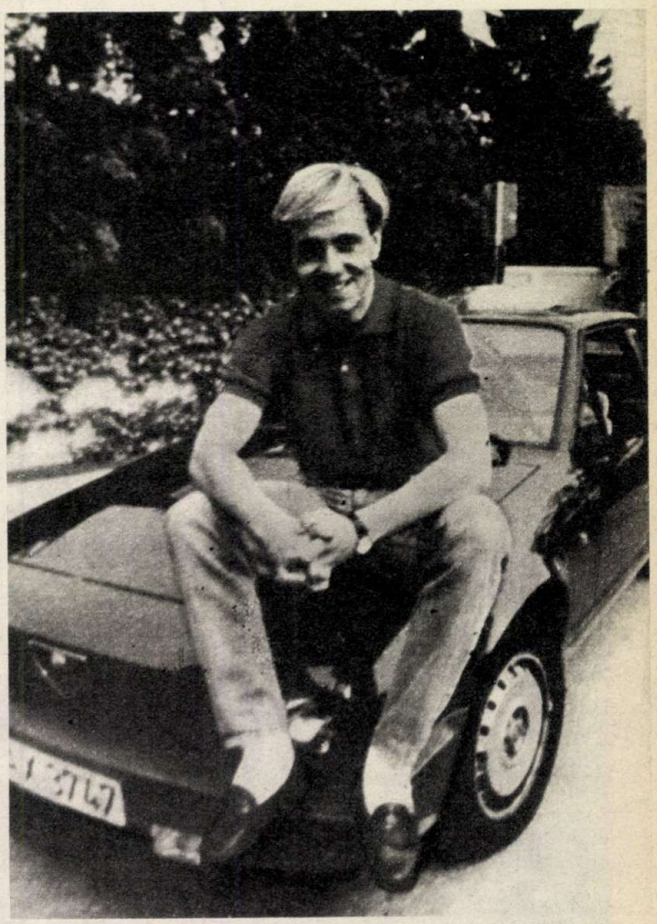

„Példaképem a bátyám"

IKAROSZ, A SZABÓL

GÉNY

Úgy tartják: a repülés első hőse (és áldozata) a mondabéli Ikarosz, aki apjának, Daidalosznak szárnyaival először emelkedett levegőbe. De túl közel merészkedett a Naphoz, szárnyai megolvadtak, s az első madárember a tengerbe zuhant.

Évszázadok óta mesélik a történetet, én mégis inkább egy szabólegényben látom a modern repülés első hősét. Az ő nevét meg sem jegyezte az emlékezet. Annyit tudunk csak róla, hogy osztrák volt, hogy szabó volt, s hogy a század elején az Eiffel-toronyból vetette alá magát. Ugrása halálos volt, mert nem is lehetett más. Gépe tökéletlen volt, mert más nem is lehetett. Mégis, ez a nagy lendületet vevő, alázuhanó szabólegény az én igazi hősöm. Mert hiszem – hinni akarom –, akárhányszor pörgetném vissza a filmet, ő annyiszor hullna alá. S ha újra választhatna, minden gépek közül azt választaná, azt a tökéletlent. Ami azonban tökéletlenségében is más mint a többi: az övé.

S így vannak vele valamennyien korunk repülő-megszállottai. Elvezhetnék századok tapasztalatát, a mások kitaposta kényelmet, a tudás nyújtotta biztonságot. Csak hát ők maguk akarnak lenni az új Ikaroszok, Daidaloszok egyszemélyben: az, aki tervez, s az, aki fölül a maga tervezte gépre; kiugrik a maga megálmodta csodaernyővel.

Még akkor is, ha tudják: néha túl közel a Nap, s megolvadhatnak a szárnyak. De ők, mint megannyi Ikarosz, szabólegény, újra és újra kiállnak a Eiffel párkányára, s te elhiszed nekik: ugrásuk ez egyszer a magasba visz fel.

M. Á.

MEGSZÁLLOTTAK, AKIK AZÉRT TANULNAK, EDZENEK, MERT KI AKARJÁK PRÓBÁLNI EREJÜKET, TUDÁSUKAT A LEVEGŐBEN IS

KEDVES ISMERŐS

AKI ERŐS, AZ A LEGERŐSEBB

Ismerősöm anélkül, hogy én ismerőse lennék, ismerősöm, mint színész, akit gyakorta látok filmen, színházban, televízióban és természetesen véleményem is van róla.

Sztankay István szögletes, zömök, céltudatos, erős és a nevetése is a győztes nevetése. Azé a győztesé, aki kemény próbák buktatóin átverekedve magát, így kiált: nos, hát itt vagyok!

Valahogy így érkezett meg a színház világába is. Többszöri próbálkozás után sem vették fel a színművészetire. Ilyenkor már illenék felsőhajtani és bizonytalan tekintettel más vadászmezők után kutatni.

— Eszébe jutott valaha is, hogy a színészség helyett más pályát válasszon?

— Föl sem merült bennem. Azt elképzelhetőnek tartottam, hogy nem vesznek föl a főiskolára, de hogy ne legyek színész, ez szóba se jött. Elmentem volna statisztának, vagy segédszínésznek vidékre. Mindenáron színész akartam lenni. Színész és semmi más.

A főiskolára azonban fölvették, és harmadikos korában már szerepet kapott az „Égre nyíló ablak" című filmben, s amint megjelent a vásznon, onnan többé már nem lehetett „letörölni".

Személyes találkozásunkkor elmondtam neki, mit tartok felőle, s ő elgondolkodva ráncolta a homlokát.

— Életerő, akaraterő, céltudatosság? Őszintén bevallom, ezen még nem meditáltam. Valóban ilyen lennék?

— Bennem legalábbis ezt az illúziót kelti. Persze tévedhetek.

— Tudja mit? Kérdezzen, s majd csak kiderül, milyen is vagyok voltaképpen.

— Szokott álmodozni?

— Miről és minek? Realista vagyok. Csak az elérhető, a megoldható dolgok érdekelnek.

— Szeret vitatkozni?

— Csak a vita kedvéért nem. Szeretek viszont másokat meggyőzni az igazamról.

— Tehetségesnek tartja magát?

— Igen. Tehetségesnek tartom magam.

— Van szenvedélye a színházon kívül?

— A cigaretta.

— Egy órája beszélgetünk, de még egyszer sem gyújtott rá.

— Nem is hoztam magammal, mert ma délelőtt nem akarok rágyújtani. Így döntöttem.

— Van példaképe a színészek között?

— Van. Laurence Olivier. Nekem ő a színész.

— Előfordul, hogy beleszeret a partnerébe?

— Egyszer előfordult. Még kezdő koromban, Miskolcon játszottam az Aranyember-ben, és beleszerettem Noémibe, illetve a Noémit alakító színésznőbe. El is vettem feleségül. Azóta is együtt élünk és van két remek gyerekünk. A fiam tizenkilenc, Orsika nyolcéves.

— Jó apának tartja magát?

— Hagyományos értelemben nem hiszem, hogy jó apa lennék. Imádom a gyerekeimet, de sem szigorú, sem következetes nem vagyok velük.

— A felesége abbahagyta a színészi pályát?

— Egyikünknek vállalnia kellett a család és a nevelés gondjait. Ő vállalta.

— Nem zavarja a saját szép, mély zengésű hangja?

— Nem zavar, mert nem figyelek rá. Nem a hangom érdekel, hanem a megformálandó szerep. Szeretek viszont énekelni, és olyankor nem bánom, hogy mély zengésű az orgánumom.

— Szereti a zenét?

— Nagyon. Van egy kis pianínóm, és gyakran játszom rajta. Csak magamnak.

— Szeret lazsálni, fekledezni?

— Mit csinálni? Fekledezni? No nem. Szabad időmben sokat úszom és még többet teniszezem. A mozdulatlanság nem az én formám.

Színpadi próbán Almási Évával

— Volt már beteg?

— Nem voltam, hál' istennek. Sohasem volt semmi bajom.

— Szerepei közül melyik volt az, amelyik a legtöbb erőt és akarást kívánta, s ezáltal a legemlékezetesebb élmény maradt?

— Kálvin, Sütő András Csillag a máglyán című drámájában.

— És Bors? Bors figuráját szerette?

— Hát persze. Élvezettel játszottam Bors Mátét. A fiam akkoriban nyolcéves lehetett, és időnként teljesen kiborult. Egy ízben — amikor nagy veszélyben forogtam — felszólította az anyját, hogy zárja el a tévét, mert nem bírja elviselni, ha megölik az apját.

— Ha most idetoppanna az a bizonyos csodatévő manó és beígérné, hogy teljesíti egy kívánságát, mit kívánna?

— Hű, ez nagyon nehéz kérdés. Talán azt, hogy a gyerekeim még nálam is boldogabbak legyenek.

Magyar Katalin

Fotó: Szalay Béla

A derűs pihenés idején otthonában feleségével

PAJTÁS

SZTANKAY ISTVÁN

VEZETI DÉVÉNYI TIBOR

„A LEHETETLEN KÉRDÉSEKRE AZONNAL VÁLASZOLUNK, DE A CSODÁKRA EGY-KÉT HETET VÁRNI KELL!"

A Boney M. itt még a csúcson!

Az ABBA a megalakulásukkor

Örülök, hogy sokan érdeklődtök régi zenekarokról. Persze a „régi" szócska viszonylagos fogalom. Mást jelent egy húszévesnek, mást egy harmincévesnek, vagy egy iskolásnak. Ezért azután a régi kategóriába vettétek az ABBA együttest és a Boney M-et. Valóban, róluk is régen nem hallhattunk, de én azt szerettem volna, ha olyanokra lettetek volna kíváncsiak, mint a Bee Gees, a Pink Floyd, hogy csak azokat említsem, amelyek most is szerepelnek a listákon. Többen írtátok, hogy rendszeresen hallgatjátok a Poptarisznyát. Nos, ezekről a patinás nevű zenekarokról mindig hallhattok a műsorban valamilyen érdekes információt, gyakran leforgatjuk egy-egy híres számukat is.

Most nézzük leveleiteket.

Juhász Marianna Borsodgesztről a Boney M. együttes jelenlegi sorsát firtatja.

A zenekar létezik, jelenleg is fellép különböző diszkókban. Az eurodiszkó iránti érdeklődés csökkent az elmúlt években, ezért már a Boney M. népszerűsége sem a régi.

Ebben az évben egy kislemezük — amelynek Jambo a címe — került fel a diszkólistákra, de sehol sem jutott az első tíz közé. Sokan azt mondják, azért nem kedvelt már az együttes, mert a táncos lábú Bobby Farell kivált a csapatból és az új férfiénekest nem szereti annyira a közönség. Van benne valami igazság, de ha azt vesszük, hogy Bobby csak a mozgását adta a sikerhez, a hangját pedig a kiváló menedzser, Frank Farian, már nem egyértelmű a bukás oka. Tudomásul kell venni, hogy továbblépett a zenei világ. Ami néhány évvel ezelőtt divatos volt, az ma már sokszor nevetséges. Szerencsére tehetséges énekesekből állt a csapat, és biztos, hogy különböző zenés színházaknál, új zenekaroknál még szükség lesz rájuk. A hagyományos Boney M. stílusának vége. Az együttes tagjai is tudják ezt. A hírek szerint csak Bobby vonult vissza szülőhazájába, Jamaicába, ahol tisztességes férjként, családapaként éli életét.

Murvai Alexandra kedvence, az ABBA után érdeklődik. Nekik sincs új daluk a listákon. Az újhullám és a rock mellett az ő stílusuk sem a legnépszerűbb manapság.

Ők viszont annyira megalapozták hírnevüket, hogy életük végéig kényelmesen megélhetnek belőle. Keresetük nagy részét különböző üzleti vállalkozásokba fektették (hanglemez stúdiók, sportszer üzemek stb.) és most ezeket irányítják. Legalábbis az együttes férfitagjai. A „lányok" pedig szóló karrierbe kezdtek. Először Annifrid készített saját nagylemezt a remek muzsikussal, Phil Collinsszal. Néhány hónapja pedig egy diszkó hangzású album látott napvilágot Agnetha jóvoltából. Az ABBA bármikor feléledhet, hiszen az újítás nélkülözhetetlen kellékei, a tehetség és az anyagi bázis rendelkezésükre áll. Ha az elmúlt hetekben slágerük nem is jelent meg Svédországban, bélyegen megjelentek. A svéd posta egy ABBA-sorozatot bocsátott ki a négy énekes arcképével.

Nagyon sok levél érkezik a Pop-klubhoz rock-ügyben is. Például Bencze Katalin Létavértesről a P. Boxról szeretne olvasni.

Örömmel számolhatok be neked, kedves Kati, hogy hamarosan megjelenik új (második) nagylemezük — Kő kövön címmel. A cím már sejteti, hogy az LP a kemény rockzene jegyében készült, Start márkajelzéssel. Vikidál Gyula a kiváló „ex" P. Mobilos visszament a P. Box legénységéhez, ami azért is érdekes, mert sokan azt hitték, hogy az „István, a Király"-ban nyújtott remek alakítása után leszerződik a Rockszínházhoz.

Várom továbbra is leveleiteket. A szavazólapokat a TTT címére küldjétek a televízióba. A rejtvényt és a kérdéseket saját fényképetekkel a Pajtás Pop-klubjához juttassátok el. Mivel a TTT címére küldjétek a Tegeződik, ne okozzon gondot a klubvezető megszólítása sem.

A TTT kedvenceinek díjait — a poptarisznya tartalmát megtudhatjátok a Révkalauzból és a TTT havi adásából.

A leveleket november 15-én kedden, az első csengetésig adjátok postára.

Murvai Alexandra

Juhász Marianna

Indul a P. Box!

Bencze Katalin

POP-REJTVÉNY

Hogy hívják a képen látható magyar szólógitárost?

SZAVAZÓLAP

Tíz kedvenc énekesem, zenekarom, dalom:

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....
6. .....
7. .....
8. .....
9. .....
10. .....

Név: .....

Cím: .....

SLÁGERLISTA

1. Alacsony férfi dilemmája – R–GO	1990 Szavazat	Előző hely (2.)
2. Érzés – Edda	1796 Szavazat	Előző hely (8.)
3. Kevés voltam neked – Korál	1785 Szavazat	Előző hely (5.)
4. Kötéltánc – Omega	1670 Szavazat	Előző hely (1.)
5. Csenget a postás – Soltész Rezső	1604 Szavazat	Előző hely (–)
6. Felügyelő – Turi Lajos	1581 Szavazat	Előző hely (3.)
7. A zöld, a bíbor és a fekete – P. Box	1434 Szavazat	Előző hely (7.)
8. Szeretek ugrálni – Neoton	1202 Szavazat	Előző hely (–)
9. Ki csinál szódát – Bikini	1194 Szavazat	Előző hely (–)
10. Bombázó – R–Go	956 Szavazat	Előző hely (–)

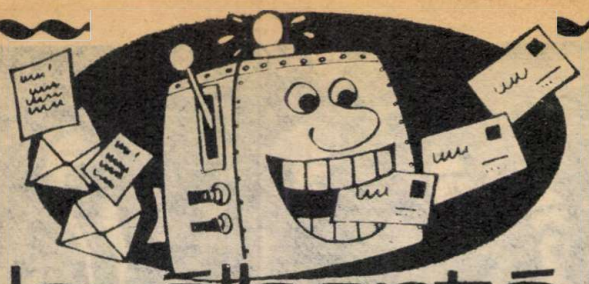

levélbontó

Mit üzen a Pajtás?

Kereskedőnek akar tanulni Csontos Zsuzsa (Doboz, Erkel Ferenc u. 2. — 5624), de nem tudja, fölveszik-e, mert történelemből kettese volt. Legjobb lenne, ha megpróbálnál abban az iskolában érdeklődni, amelyet kiválasztottál magadnak. A fölvételi sok mindentől függ, például a jelentkezők számától. Azt, hogy a felvételi lapra mit írj be a második és a harmadik helyre, mi nem dönthetjük el helyetted. Mégiscsak te tudod jobban, mi érdekel. Mindentől függetlenül, nem ártana, ha történelemből javítanál.

„Judit 70" jeligére üzenjük: a ruházati eladókat szakmunkásképző iskolában tanítják meg jövendő szakmájukra, három év alatt. Budapesten a VIII. kerület, Szörény utca 4-ben (1087) található a Szász Ferenc Iparcikk-kereskedelmi Szakmunkásképző Iskola, ott érdeklődhetsz.

A pályaválasztás a gondja Molnár Erikának is (Dabas, Vértanúk u. 9/a. — 2370). Nem kettő, hanem három olyan intézmény van a fővárosban, amelyik téged érdekelhet: a Vámos Ilona (V., Váci u. 47. — 1056), a Balassa János (VIII., Szentkirályi u. 7. — 1088) és a Kállai Éva Egészségügyi Szakiskola (XIV., Dózsa György út 27. — 1146). A felvételi tájékoztató szerint a szakiskolai bizonyítvány általános ápolói és általános asszisztensi munkakör betöltésére képesít. Érettségit is adó egészségügyi szakközépiskolából hét van Budapesten, az összes címét itt nem tudjuk fölsorolni. Ha ezekről is szeretnél többet tudni, fordulj a Pest megyei (V., Kossuth Lajos u. 2/a. — 1053) vagy a Fővárosi Pályaválasztási Intézethez (V., Deák F. u. 17. — 1371).

A Központi Sportiskola valószínűleg Szobonya Virág (Gödöllő, Isaszegi út 60. — 2100) kérdésére választ adhat. Az általad említett „központi sportgimnázium" ugyanis nem létezik — tudomásunk szerint. A KSI címe: Budapest, XIV., Istvánmezei út 3. De nem biztos, hogy vállalnod érdemes a rengeteg utazást, amivel a KSI-tagság járna. Annál kevésbé, mert Gödöllőn két olyan sportegyesület is van, a GEAC és a GSC, amely foglalkozik utánpótlás-neveléssel, méghozzá nem is akármilyen szinten és nem is akármilyen feltételek között!

A versek egyre növekvő áradata ömlik szerkesztőségi asztalunkra, de ez nem ijeszt meg minket, mert mindig akad néhány ígéretes darab a több tucatból. Csanálosi Gyula (Szigethalom, Kolozsvári út 69. — 2315). „Az ősz" című költeményéről sokan bizonyára nem is gondolnák első látásra, hogy igazi vers. Pedig az, sokkal inkább, mint a nagy költőket utánzó, cirkalmasra sikeredő próbálkozások. Íme: A fákról hullik a levél és / sárgul a fű. A szőlő beérett. / Kopaszodnak a fák. A fecske, a gólya / mind költözik. Már csak egy / madár marad: a harkály. A / szürke medve készülődik téli / álmára, sok kis mókus ugrándozik / fáról fára.

Címeket, híres emberek címeit kéri tőlünk levélíróink többsége hétről hétre, és mi hétről hétre azt válaszoljuk, amit most is: nem áll módunkban megadni sem világsztárok sem magyarországi kedvencek, sem írásainkban szereplő érdekes emberek címét, mert erre sem felhatalmazásunk nincs, sem energiánk. Nézzétek ezt el nekünk!

Tudósítóink jelentik

TÚRAHÍR

Őszi túráit a kisgyóni természetbarát találkozón kezdte a székesfehérvári Vasvári Pál Általános Iskola természetjáró szakköre. Elindultak az akadályversenyen is, és felnőtt csapatokat megelőzve a második helyen végeztek. Pedig az eső is zuhogott, mégis tizennyolc csoportot utasítottak maguk mögé. A szakkör tagjai az elmúlt tanévben teljesítették a „Fejér megye úttörő-természetjárója" túramozgalom követelményeit, rendszeresen járják a Bakonyt, a Vértest, a Velencei-hegységet, tervezik az Országos Kék Túra erre a területre jutó szakaszának teljesítését.

Kovács Ferenc, Székesfehérvár

NE CSAK MAGYARUL!

Rengeteget hallunk arról, hogy egynyelvű nemzet vagyunk. Mi, pilisvörösvári diákok büszkén hirdetjük, hogy három nyelvet beszélünk: németet, magyart, oroszt. Sok társunk a német szót hallotta először édesanyjától, sokan az óvodában találkoztunk a némettel. Azután jött az iskola, a nyelvtannal nehezített tanulás. Tudjuk, nemcsak magyarul, hanem minden nyelven szépen és jól illik beszélni, a baj csak az, hogy unalmasak a könyveink!

Az idén nyáron tizenöt pilisvörösvári diák nyelvgyakorlatra mehetett Hildburghausenba. Családoknál laktunk, részt vettünk mindennapi életükben, megismerkedtünk a várossal, a gyönyörű Thüringiai-erdővel, a testvériskolával és tanáraival. Úsztunk, daloltunk, diszkóztunk, azután tíz, hasonlóan izgalmas napot töltöttünk el itthon német barátainkkal. Boldogan jöttek, már semmiféle nyelvi akadály nem nehezítette társalgásunkat. Nem is a Balaton, Esztergom, Budapest, Szentendre volt a legcsodálatosabb, hanem az, hogy már nem volt szükségünk tolmácsra.

Azóta megsűrűsödtek a levélváltások, szoros barátságok születtek. Tudjuk, nem mindenkinek van lehetősége hasonló, élő nyelvgyakorlatra, de levelezéssel is lehet tökéletesíteni a nyelvtudást. Aki hozzánk fordul, annak rengeteg címet tudunk küldeni.

Dembinszky Johanna és Horváth Katalin
2085 Pilisvörösvár, Templom tér 19.

KINCSKERESŐK

Az idén már harmadikosok vagyunk, munkánkat három téma köré csoportosítjuk: „A természet világa", „Házunk, hazánk", „Ősök, hősök, ünnepek". A három gyűjtőzsákban mindig van rajz, fénykép, újságkivágás, ezeket beragasztjuk a megfelelő albumba. Az utóbbi időben különösen az Ősök, hősök ünnepek és a Házunk, hazánk albumot forgattuk, mert városunk felszabadulásának ünnepére készült a raj. Ebből az alkalomból még verset is írtunk, közösen.

Kincskereső raj, Hódmezővásárhely

BÖKKENŐ

JÁRUNK-KELÜNK SOKAT LÁTUNK, S VAN AMI NEM TETSZIK...

KÜLÖNÖS FELNŐTTEK

Csak azt akarom mondani, hogy — olyan különösek a felnőttek. Nem azért, mert ezt a megállapítást már Antoine de Saint Exupéry kis hercege is megtette, hanem mert két friss élményem ezt mondatja velem. A dolog különösségét növeli, hogy a két eset azonos napon történt: a körmendi úttörők csobánkai kirándulásán.

Pontosabban: az egyik útközben, az autóbuszon Pomáztól Csobánka felé haladva, ahol is az utasok egyike ekként fakadt ki a diákok láttán: miért nem bérelnek autóbuszt? A hölgy, mert az volt, dohogását némiképp erősíti, hogy valóban sokan voltak a buszon, valóban meleg volt, s mint ilyenkor lenni szokott, sokszorosára erősödött a zaj is. De igaz az is, egyikről sem a körmendi úttörők tehettek. Mint ahogy arról sem: diákzsebükből, de még szüleikéből sem futotta külön járműre. Nagyobb megértést vártak volna el, ha nem is akkorát, amekkorát — meglehet kárpótlásul — még azon a napon kaptak.

A visszafelé jövő autóbusz sofőrje is felnőtt volt, a körmendi diákok sem voltak kevesebben, mi több: csöndesebbek sem és még a meleg sem enyhült. Mégis, a pomázi busz sofőrje megállt a gyereksereg láttán és felintette járművére a gyaloglókat. A kérdésre, mit fizessenek, nemet intett. „Ez az én ajándékom" — mondta.

S miközben a busz haladt, s a körmendi úttörők jókedvűen énekeltek, megint elgondolkodtam azon: milyen különösek is a felnőttek ...

M. Á.

„SÚLYOS ELLENÉRV"

A vékony, alacsony fiú az elsők között tolakodott föl az autóbuszra és sikerült helyet szereznie. Elégedettségtől sugárzó arccal bámult kifelé. Odaállt mellé egy terebélyes termetű, a fiú életkorához viszonyítva idős nő. A fiú lopva felnézett rá, majd ismét az elsuhanó házak szemlélésébe merült.

Vajon miért nem adta át a helyét? Lehet, arra gondolt, neki is teljes értékű menetjegye (vagy bérlete) van. Ő biztos többet futkározott, mint az idős nő, következésképp jobban elfáradt. Ha meg egész nap az iskolapadban ült, akkor szellemileg is kimerült. Röviden: elegendő érv szól amellett, hogy ülve maradjon.

A busz nagy ívben balra kanyarodott. Az álló utasok meginogtak. A terebélyes termetű hölgy a fiú ölében kötött ki. A fiúnak csak a feje, s rémült tekintete látszott. S ekkor — e „súlyos érv" hatására — talán belátta, mégis jobb lett volna átadnia a helyét.

Sz-e

HAL-HALÁL

A halat a Balaton partján érte a halál.

Érhette volna máshol is: a Dunánál, a Tisza mentén, vagy akár a nagyváros utcáján ... Csakhogy ott nincs is hal! Mondod te. Úgy van, mondom én. De hozzáteszem: lehet hogy van, csak nem látszik. Pedig bizony elkéne egy-egy hal a nagyvárosokba is, meg persze a kisközségekbe is, afféle jelzőkészülékek. Hogy ott legyenek a szemünk előtt, amikor gondolkodás nélkül öntünk szennyező anyagot a folyókba, dobunk soha el nem pusztuló szemetet vizeinkbe. S még akkor is jók lennének figyelmeztetőnek, amikor, meggondolatlanul, szanaszét szórjuk zsebünk tartalmát.

Az kellene, hogy ilyenkor ott vessék magukat a partra lábunk előtt. Saját szemünkkel lássuk haláltusájukat, akkor talán néha rájuk is gondolnánk, vizek partján, nagyvárosok utcáin. És persze, magunkra is ...

Mert minden hal-halál a mi életünk pusztulása is.

(Major)

VIRTUS?

Erősek a mai gyerekek, higgyük el. Legalábbis azok, akik karizmaik fejlesztésére valami egészen új játékot találtak ki. A hatalmas, tízemeletes ház kapujában száz, fémből készült levélszekrény sorakozik egymás mellett a falon. Csak lehetne kinyitni őket, de a kulcsok lassan feleslegessé válnak. Az erőgyakorlat teszi őket feleslegessé, a mozdulat, ahogy a virtuskodók letépik a szekrény ajtaját. Ha nem sikerül, akkor is bosszút állnak a rideg fémlapon; visszahajtják az egyik vagy másik sarkát. Leveleinket, táviratainkat így elolvashatja akárki, fölöslegessé válik a fogalom is, nincs többé „magánügy". De reméljük, hogy az erőfitogtatók ügye is közüggyé válik ...

S. F.

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó-szövő szakmára lányokat, villanyszerelő, lakatos, textilgépszerelő szakmára fiúkat szerződtetünk szakmunkástanulónak, akik az 1983—84-es tanévben fejezik be az általános iskolát. A tanulóidő: 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.
A havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120 Ft között van. Az utolsó évben már teljesítménybért fizetünk.

A szakmunkásvizsga után ifjúmunkásaink: lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.

Jelentkezés levélben „szakmunkástanuló" hivatkozással történik.

Pamuttextilművek Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI. ker., Hauszman A. u. 20.
Levélcím: Budapest, Pf. 43. — 1502

PATEX

A MAHART Hajójavító Vállalat szakmunkástanuló felvételt hirdet a következő szakmákra:

szerkezetlakatos (hajóépítő), hegesztő, csőhálózatszerelő, ács, asztalos, villanyszerelő, festő-mázoló, géplakatos (motorszerelő), esztergályos.

Juttatások:
munkaruha, kedvezményes étkezés, kollégiumi elhelyezés, III. évben teljesítmény (szakmunkás) -bérezés, társadalmi tanulmányi ösztöndíj, szerződés esetén állandó kedvezményes vasúti igazolvány.

Üzemeink vannak: Budapesten, Dunaharasztin, Szegeden.

Jelentkezni lehet a vállalat személyzeti és oktatási osztályán, Bp. Pf. 1325 vagy Bp. IV. Népsziget Tel.: 697-777. Szegedi üzemünkben: 6753 Szeged-Tápé.

PÁLYAVÁLASZTÁS ELŐTT ÁLLÓK, FIGYELEM!

Az ország egyik legjelentősebb nagyvállalata, a Magyar Hajó- és Darugyár várja az általános iskolát végzett tanulókat az alábbi szakmákra történő beiskolázási lehetőséggel:

szerkezeti lakatos, csőszerelő, gépszerelő, ács-állványozó, hegesztő, gépi forgácsoló (esztergályos), villanyszerelő, öntő. A gondtalan tanuláshoz biztosítjuk: kollégiumi elhelyezést, korszerűen felszerelt tanműhelyt, tanulmányi ösztöndíjon felül szakmától függően 250—500 Ft társadalmi ösztöndíjat, napi 3 Ft térítésért ebédet, nyereségrészesedést, üdülést balatoni üdülőinkben, sportolási lehetőséget vállalatunk nyolc sportszakosztályában.

Minden héten szabad szombat.

Szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség, munkába álláskor 1500—2000 Ft juttatás, modern munkásszálloda, jó kereseti lehetőség.

Érdeklődni és jelentkezni az alábbi címeken lehet:

MHD Központi oktatási osztály, Budapest, Váci út 202. – 1904 Telefon: 296-203.

GANZ

MHD Tiszafüredi Gyáregység, Tiszafüred. Telefon: 53.
MHD Balatoni Gyáregység, Balatonfüred. Telefon: 06-80-40-100.
MHD Váci gyáregység Vác, Derecske dűlő. Telefon: 06-27-11-411

FELHÍVÁS

Általános iskolát végzett fiúk jelentkezését várjuk a PEST megyei ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT-hoz építőipari szakmunkástanulónak az 1984/85-ös tanévre, az alábbi szakmákra: autószerelő, központi fűtés- és csőhálózatszerelő, gázvezeték és -készülékszerelő, vízvezeték és -készülékszerelő, építőgépszerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, épületvillamossági szerelő, épületasztalos, magasépítőipari ács-állványozó, szobafestő-mázoló (tapétázó), vízszigetelő, épületburkoló, kőműves, padlóburkoló, vasbetonkészítő, bádogos, műköves.

Vidékiek részére kollégiumot (az autószerelő szakma kivételével), valamint teljes ellátást biztosítunk.

Megjegyzés: magasépítőipari ács-állványozó, kőműves, vízszigetelő, vasbetonkészítő szakmák esetében 200 Ft ösztöndíj-kiegészítést fizetünk.

Jelentkezés: írásban a vállalat személyzeti-oktatási osztályán, Budapest XXI., Kiss János altábornagy u. 19–21. — 1751; személyesen a szakoktatási csoportnál, Budapest XXI., II. Rákóczi F. u. 197.

Megközelíthető: a Boráros tértől gyorsvasúttal a végállomásig, onnan a 38/b jelű autóbusszal a 3. megálló.

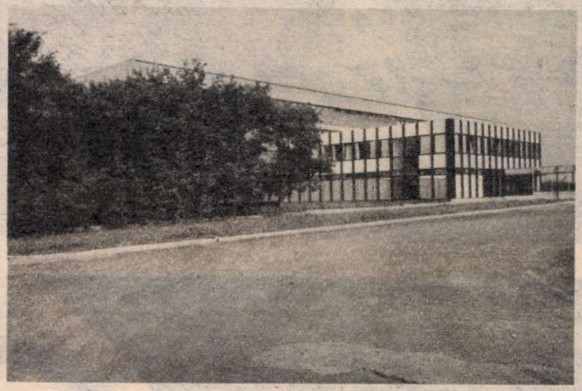

GYERTEK AZ ÉPÍTŐIPARBA!

A Fővárosi 4. sz. Építőipari Vállalat 1984/85. tanévre szakmunkástanulókat iskoláztat be az alábbi szakmákra: kőműves, kőfaragó, épületburkoló, ács-állványozó, szobafestő-mázoló, tapétázó, fapadlózó és műanyagburkoló, épületasztalos, épületlakatos, épületvillamossági szerelő, vízvezeték és -készülékszerelő, gázvezeték és -készülékszerelő, központi fűtés és -készülékszerelő, tetőfedő-bádogos.

Jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik az 1983/84-es tanévben fejezik be a nyolcadik osztályt, illetve azok, akik már elvégezték, és 16. életévüket még nem töltötték be.

Tanulmányi idő 3 év; felvételi vizsga nincs.

Munkaruhát, kedvezményes étkeztetést biztosítunk. Vidékieket tanulóotthonunkban helyezzük el, napi háromszori étkezést biztosítunk.

Tanulmányi ösztöndíjat, valamint társadalmi ösztöndíjat fizetünk a tanulmányi eredménytől függően. Harmadéveseknek valamennyi szakmában teljesítménybéres foglalkozást biztosítunk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet írásban vagy személyesen a személyzeti osztályon (Budapest, IX., Hámán Kató u. 3–5.) vagy a tanulóotthonban (Budapest VIII., Bláthy Ottó u. 6–8.)

A BUDAPESTI VEGYIMŰVEK

szeretettel várja az általános iskolát végző fiatalok jelentkezését szakmunkástanulónak az alábbi szakmákra: általános vegyész, hegesztő, esztergályos, marós, vas- és fémszerkezeti lakatos, ács-állványozó, kőműves (kiemelt szakmák); géplakatos, vegyigépszerelő, villanyszerelő, felvonószerelő, villamosgépszerelő, elektroműszerész, szobafestő-mázoló,
irányítástechnikai műszerész (érettségizettek részére); autószerelő (budapesti lakosok részére).
Kiemelt szakmákban a tanulók a tanulmányi ösztöndíjon felülhavi 200 forint kiegészítést kapnak.
A tanulókkal szerződést kötünk társadalmi ösztöndíjra, melynek összege 300—600 Ft-ig terjed.
Vidékiek részére kollégiumi elhelyezést biztosítunk.
Gyakorlati oktatás alatt a tanulók kedvezményes ebédet, védőétel-térítést, védőruhát és tanulmányi eredménytől függően ösztöndíjat kapnak.
A törzsgárdatagság elismerésnél a tanulóéveket beszámítjuk. Dolgozóink pihenését szolgálják a Duna és a Balaton melletti üdülőink. Számtalan sportolási lehetőséget nyújtanak a vállalat sportszakosztályai.
A szakmunkásvizsga letétele után a vállalat a továbbtanulni szándékozókat támogatja.
Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban a Budapesti Vegyiművek személyzeti és oktatási osztályán (Budapest. IX., Kén u. 5. — 1097) telefon: 277-275

RÉMSÉG-SZALON

— Jó napot, uram. Tessék, foglaljon helyet. Hajvágás? Borotválás?

— Nem, nem köszönöm. Kozmetikai kezelést kérek. Manapság a férfiak is megengedhetik maguknak az ilyesmit, na nem igaz?

— Természetesen. Szalonunk a legkorszerűbb készítményekkel áll az ön rendelkezésére.

— Remek. Tudja, szeretnék más lenni, mint a többiek. Sajnos, az arckifejezésem meglehetősen átlagos, sőt, unalmas. Ilyen pofával nem sokra megy az ember. Pedig érzem, hogy tartogat még valamit számomra az élet.

— Kétségkívül, kétségkívül. Na nézzük csak.... Talán a bikafejű Minotaurosz... Nem, nem, az túlságosan hivalkodó lenne az ön visszafogott egyéniségéhez. Esetleg csinálhatnánk önnek egy tökéletes, egyszemű Küklopsz-arcot...

— Valami szolidabbat, ha lehetne. Valamit, ami komoly, érett férfihoz méltó.

— Megvan! Egy erőtől duzzadó gorilla arca pompásan állna önnek. A szörnyeteg, akiben érző szív dobog. Nos...?

— Nem bánom. Végül is ön a szakember.

— Akkor hát lássunk munkához...!

*

— Na kérem. Már készen is vagyunk. Hogy tetszik?

— Hm... elmegy. Mindjárt másképp néz ki az ember, ha ad magára egy keveset.

— Így igaz. A számlája uram! Na...!! Most mit vicsorít? Ne jöjjön közelebb!... Segítség...!!

—R —R

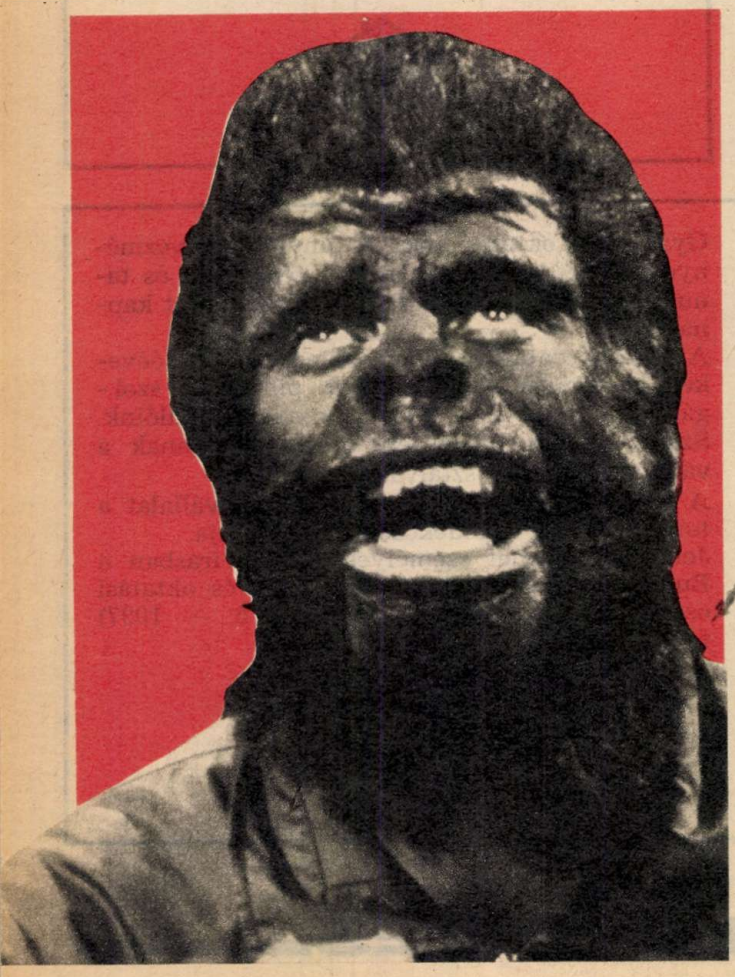

FIATALOK, TANULJATOK TOVÁBB!

Érdekes, változatos szakmákat ajánlunk az általános iskolát végzettek figyelmébe. A Chinoin közössége kiváló szakmunkásokat nevelt, ez a biztosítéka gyárunk jó hírnevének itthon és külföldön egyaránt.

Vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó), vas- és fémszerkezeti lakatos, géplakatos, hegesztő, villamoshálózat-szerelő, esztergályos, csőhálózatszerelő szakmunkástanulónak fiúk jelentkezhetnek.

Lányokat vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel. A vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulókat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük.

Vállalati ösztöndíjat adunk.

Érdeklődni lehet:
CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR
oktatási osztály
Budapest IV., Tó u. 1–5.
Telefon: 690-900/531-es mellék

és CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG
személyzeti osztály
Budapest XXII., (Nagytétény) Bányalég u. 2.
Írásbeli jelentkezés: Budapest, Pf. 49. – 1780

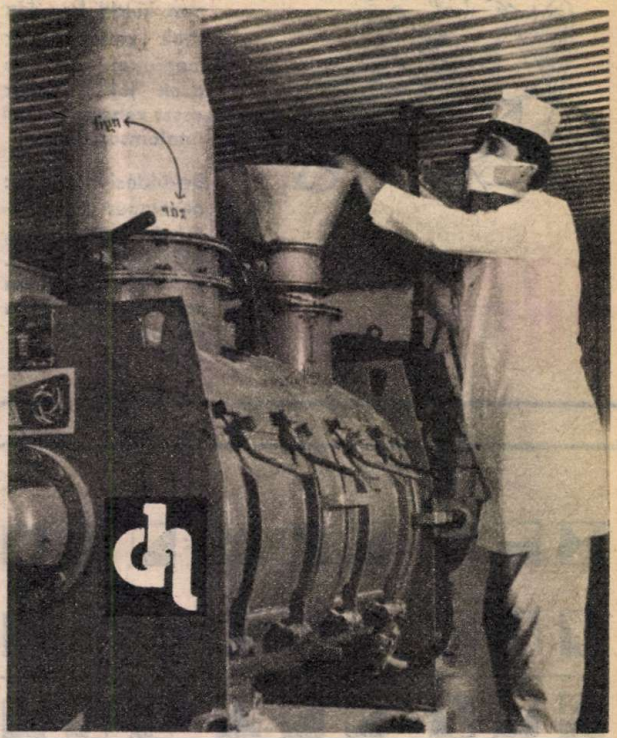

A LŐRINCI FONÓ

vár benneteket, nyolcadik osztályos és általános iskolát végzett LÁNYOK és FIÚK.
Az 1984/85-ös tanévre a következő szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett, egészséges 14—15 éves LÁNYOKAT és FIÚKAT.
Lányokat fonó;
fiúkat textilipari gépszerelő, géplakatos és esztergályos szakmára szerződtetünk a LŐRINCI FONÓ szakmunkástanulójaként. Felvételi vizsga nincs!
A tanulmányi idő: 3 év.
A tanulmányi idő alatt jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók nyújtanak segítséget a fenti szakmákat választó, szorgalmas tanulóknak a vizsgák sikeres letételéhez és a szakmunkásbizonyítvány megszerzéséhez.
JUTTATÁSAINK:
fonó szakmunkástanulók részére
— napi 3 Ft-ért ebéd,
— havi 20 Ft-ért autóbuszbérlet.
A három tanév idejére ingyenes a
— kollégiumi elhelyezés,
— tankönyvek, tanszerek,
— munkaruha, iskolaköpeny, fejkendő, munkacipő.
Ezenkívül a tanulókat a következő juttatások illetik meg havonta:
— tanulmányi ösztöndíj (tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően) 320—750 Ft,
— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft, valamint tanulmányi pótlék, amely 150—250 Ft-ig terjed (tanulmányi eredménytől függően).
A többi szakmunkástanuló részére juttatásaink a következőek:
— kollégiumi elhelyezés,
— havonta autóbuszbérlet,
— napi 3 Ft-ért ebéd (tanítási napokon az iskolában, üzemi gyakorlat idején gyárunkban),
— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft, valmint tanulmányi eredménytől függően tanulmányi pótlék 150—250 Ft,
— tanulmányi ösztöndíj a II. évfolyamtól (tanulmányi eredménytől függően) 130—600 Ft.
A LÁNYOK és FIÚK részére harmadik évben lehetőséget biztosítunk a teljesítménybérben történő foglalkoztatásra.
A kereseti lehetőség a szakmunkásbizonyítvány megszerzése után a fonó szakmában 4000—6000 Ft, a többi szakmában a bérbesorolási kategóriától függően alakul.
Kérésedre a részletes tájékoztatót postafordultával megküldjük.

Címünk: **Pamutfonóipari Vállalat**
Lőrinci Gyár
Budapest XVIII., Gyömrői út 85—91.

Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor kérd meg osztályfőnöködet, hogy a továbbtanulási jelentkezési lapodra írja rá, hogy a LŐRINCI FONÓBA jelentkezel: fonó, textilipari gépszerelő, géplakatos vagy esztergályos szakmára!
A jelentkezési lapodat a szakmunkásképző intézet címére szíveskedj elküldeni.
FONÓ szakmára: Bolyai János Textilipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet
Budapest V., Markó u. 18—20.
A többi szakmára: 4. sz. Vörös Csillag Ipari Szakmunkásképző Intézet,
Budapest XVIII., Vörös Hadsereg u. 185.
Jelentkezni lehet személyesen és levélben is vagy telefonon az 585-122/193-as melléken.

Szeretettel várunk gyárunk szakmunkástanulójaként!

TÖPRENGŐ

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: november 21. (Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397) A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

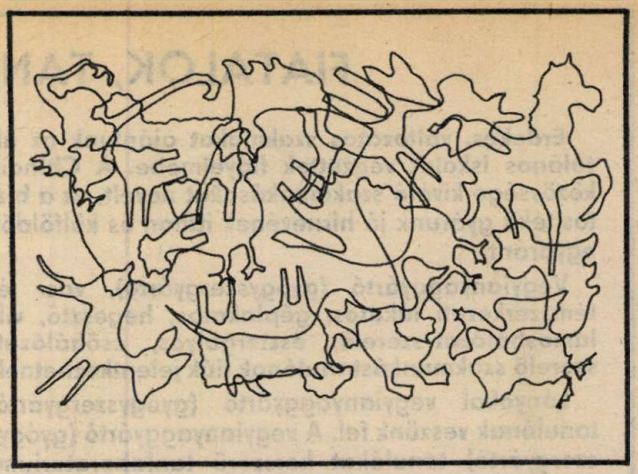

EGY REJTVÉNY – KÉT KÉRDÉS. Az első: hány állatot látsz a rajzon? A második: hány háziállat van közöttük?

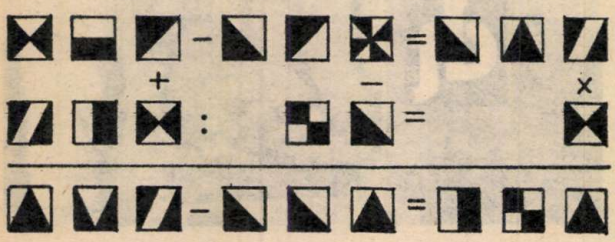

MATEKTITOK. E példa megoldása csak addig lesz titok, amíg meg nem találod azokat a számjegyeket, amelyeket a négyzetek helyére írhatsz. Könnyítésül annyit elárulunk, hogy mind a kilenc számjegyre szükséged lesz.

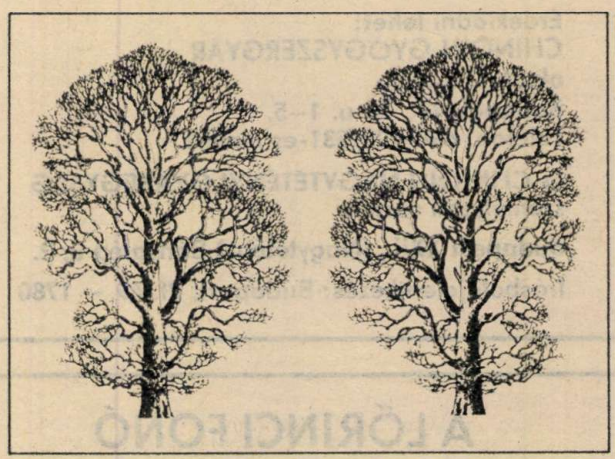

A KÉT LOMBTALAN FA között hány különbséget találsz?

Poszter-játék

Az ÁPISZ és a Pajtás közös pályázata. Az ÁPISZ boltjaiban árusított füzetcsomagokban egy űrlapot helyeztünk el. Erre kell felragasztani hétről-hétre a Pajtásban mindig ezen a helyen, ezzel a címmel megjelenő fotót. Aki valamennyit kivágja és felragasztja, majd elküldi szerkesztőségünkbe a tanév végén, az 1984 júniusában részt vehet játékunk nyilvános vetélkedőjén, találkozhat kedvenceivel és értékes ajándékokat nyerhet. Érdemes velünk játszani!

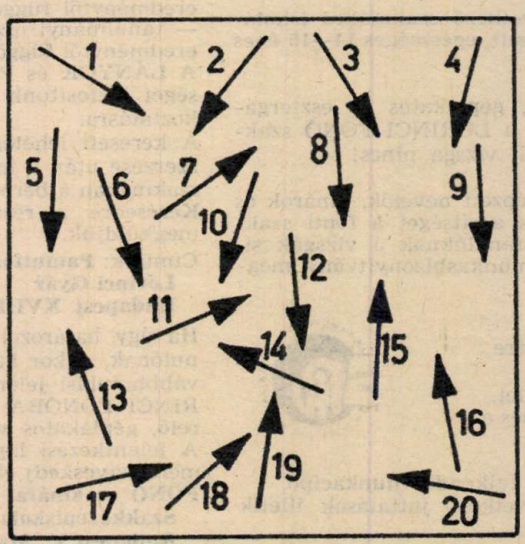

MELYIK TALÁL? A rajzon húsz nyílvesszőt látsz, mégpedig a legkülönfélébb helyzetekben. Vajon melyik az, amelyiket ha meghosszabbítod, a legtöbb nyílvesszőt találja telibe?

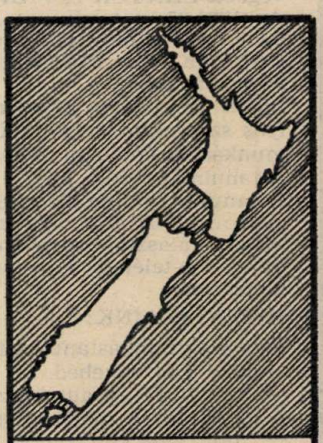

A FELFEDEZŐ. Képünk Új-Zélandot ábrázolja. Ki fedezte fel a szigeteket? 1. James Cook, x. Abel Tasman, 2. Hernando Cortez.

KÖVETKEZETESSÉG. Ezek a betűk valami ok folytán csak ezekbe a kockákba kerülhettek. Ha ezt az okot megleled, akkor rájössz, hogy az alsó, üres kockákba milyen betűket kell írnod.

U	B
F	Á
NY	Dz

A	G
M	Ú
LY	SZ

E	T
S	Ő
TY	

Ó	V
R	É
	ZS

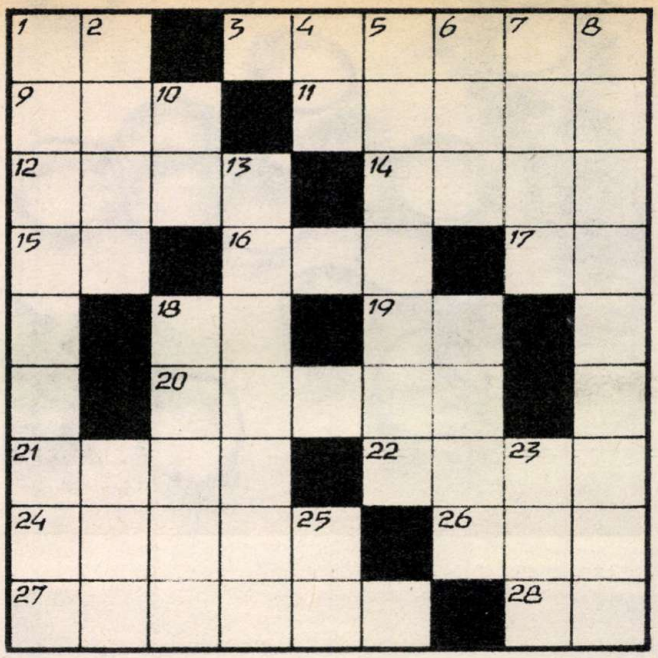

NÉVNAPOK. A függőleges 1. és a 8. sorokban három olyan nevet találsz, amelyek a novemberi naptárban megtalálhatók.

VÍZSZINTES: 1. Feltételt jelentő szó. 3. Ebben készítették régen a vajat. 9. Helyhatározószó. 11. Somogy megyei község. 12. Híres magyar festőművész (István). 14 A homlokunkon jelenik meg, ha gondterheltek vagyunk. 15. Etel egynemű betűi. 16. Kevert gaz. 17. Oda-vissza: női név. 19. Állatiak. 19. Feltételes mód jele. 20. Az összekotyvasztott ételre mondják. 21. Zaire*i*, spanyol és norvég autók jelzése. 22. Hegy Jeruzsálem közelében. 24. Visszafelé: valakinek a földjén több kiásott mélyedés van. 26. Tál betűi, keverve. 27. A jugoszláviai Vajdaság egyik városának lakói (zárt betű: K). 28. Kötőszó.

FÜGGŐLEGES: 1. Novemberi női név. 2. Ha akarom: a nap közepe névelővel. Ha akarom: lánynév. 4. Személyes névmás. 5. A katonának teljesíteni kell. 6. Füred közepe! 7. Szállítanak, tárolnak benne. 8. Két, ritkán előforduló férfinév novemberben. 10. Asztalos Tamás. 13. Észak-európai sziget lakója. 18. Klasszikus zenés dráma. 23. A kis Olivér. 25. Ö. A.

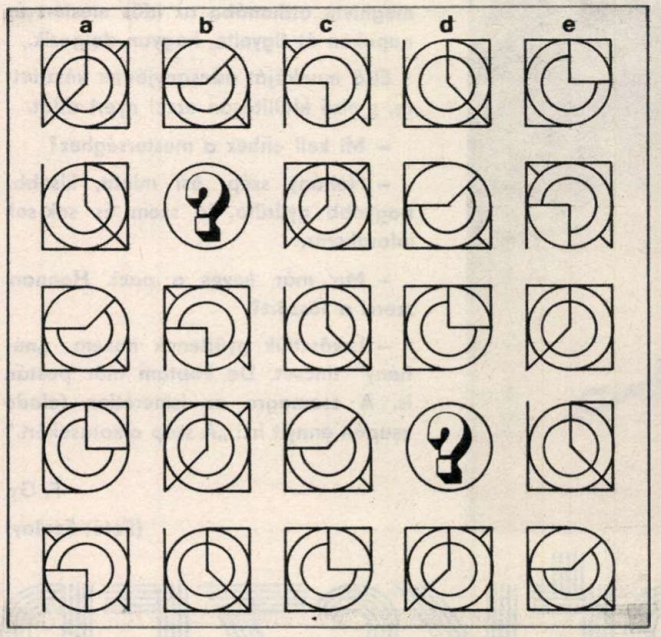

NEM KÖNNYŰ. A betűvel jelzett rajzok közül válassz ki kettőt, amelyeket a kérdőjelek helyére kell tenned. De egy sorban sem vízszintesen, sem függőlegesen ne legyen két egyforma rajz.

A 25. sz.ámunkban megjelent RENDKÍVÜLI TÖPRENGŐ feladatait nagyon sokan és nagyon jól oldották meg. Éppen ezért a zsüri úgy határozott, hogy a szokásos húsz jutalmat ötvenre emeli fel. Így tehát sorshúzás segítségével az alábbi ötven nyertesnek küldjük el az ÉSZFORGATÓ című könyvet.

Gál László, Bp. XVIII.; Hatos Cecília, Bp. XIV.; Nyíri Zsófia, Bp. VIII.; Simon Noémi, Bp. XV.; Tolvaj Terézia, Bp. XVI.; Wolf Ildikó, Bp. VIII.; Bányai Györgyi, Tiszadada; Bányai Hajnalka, Nyíregyháza; Becs Nándor, Dunaújváros; Bihari László, Dorog; Borbély János, Halászi; Czeitler Rita, Szolnok; Csala Annamária, Nagykanizsa; Debrei Edit, Karácsond; Farkas András, Kiskunmajsa; Fehér Erzsébet, Törökszentmiklós; Fehér Gábor, Pécs; Fehér Zoltán, Gyöngyös; Gáspár Attila, Verpelét; Hanácsek Hajnalka, Székesfehérvár; Hatoss Ottó, Kisbajcs; Hernek Erika, Szolnok; Hestencz Zsolt, Tótvázsony; Hlavács Erika, Polgár; Kereszti Annamária, Dorog; Kiss Erzsébet, Kálmánháza; Komlós Piroska, Öcsöd; Kovács Edit, Szerencs; Kun Ilona, Érd; László Éva, Jászjákóhalma; Majzik Andrea, Szeged; Mustos Andrea és Erzsébet, Ózd; Nagy Lajos, Tiszafüred; Neményi Norbert, Kaposvár; Németh Csilla, Rábapatona; Németh Zoltán, Szombathely; Pusztai Éva, Dunaszeg; Rácz Judit, Koronzó; Siskovity Szpoménka, Hercegszántó; Somogyvári Hédi, Dunaújváros; Szabó Beáta, Eger; Szabó Csilla, Ózd; Szabó Zoltán, Újszász; Szarka Péter, Miskolc; Támcsu Ágnes, Ózd; Tátrai Katalin, Kaposvár; Tóth Ibolya, Szolnok; Tóth István, Várpalota; Török Zita, Ózd; Vermuth Zsuzsa, Alberttelep.

NÉGYTUSA – NÉGY REJTVÉNY

Távolugrásban még mindig Bob Beamon 890 cm-es világrekordja van érvényben, amelyet az 1968-as mexikói olimpián ért el. Ezt a káprázatos teljesítményt napjainkban Carl Lewis közelíti meg a legjobban, ő már 860 cm-en felüli ugrásra is képes volt. A Világ Kupát viszont egy magyar versenyző nyerte Londonban. A neve:

MINÉL HAMARABB! Ezt a kis makit már várják a társai. Vajon melyik liánon tud leereszkedni a földre, hogy eljusson hozzájuk?

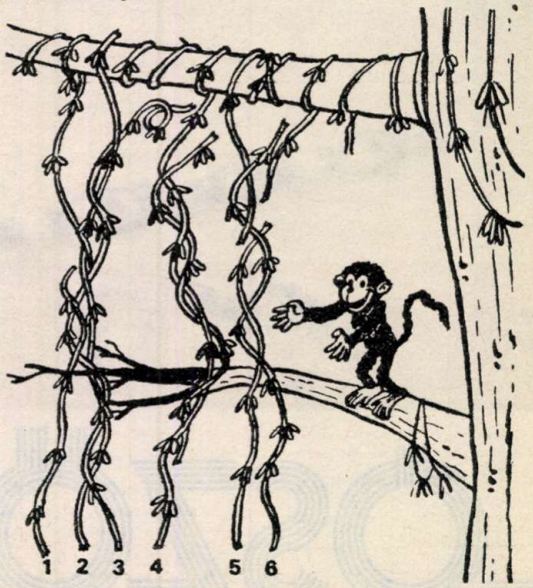

LÓSZŐRÉKSZER

Egy ősi mesterség ifjú művésze él Székesfehérváron. B. Gál Gabriella általános iskolai tanár miután egy izben olvasott Bodrogi Sándor népművészről, meghívta otthonába az idős mestert és napokon át figyelte, hogyan dolgozik.

Első munkáját édesanyjának készítette, s első kiállításán ezzel nyert díjat.

– Mi kell ehhez a mesterséghez?

– Néhány szép ősi minta, kisebb-nagyobb gyűrűfa, jó szem és sok-sok lófarokszőr.

– Ma már kevés a paci. Honnan szerzi a lószőrt?

– Lovászfiúk gyűjtenek nekem „néhány" tincset. De kaptam már postán is. A csomagra az ismeretlen feladó csupán ennyit írt: „A szép alkotásokért."

F. Gy.

(Fotó: Szalay)